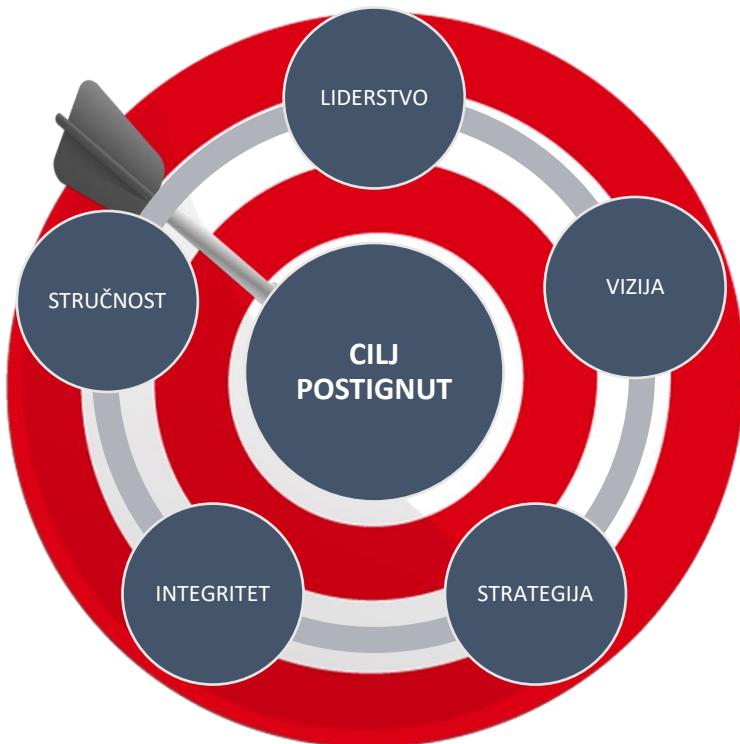

IZVJEŠTAJ O AKTIVNOSTIMA UREDA ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FEDERACIJI BIH ZA 2022. GODINU

„Kada mislite da se ciljevi ne mogu postići, ne prilagođavajte ciljeve, prilagodite korake“

Sarajevo, mart 2023. godine

SADRŽAJ

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA	4
1. UVOD	8
1.1. O UREDU ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH.....	8
1.2. STRATEŠKE AKTIVNOSTI	9
1.3. PARLAMENTARNA KOMISIJA ODGOVORNA ZA REVIZIJU	10
1.4. PUBLIKACIJE UREDA ZA REVIZIJU.....	11
2. FINANSIJSKA REVIZIJA	12
2.1. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA FEDERACIJE BIH.....	17
2.2. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA KANTONA, GRADOVA I OPĆINA.	23
2.3. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU ZAVODA, FONDOVA I AGENCIJA.....	26
2.4. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU JAVNIH PREDUZEĆA	29
2.5. PRAĆENJE POSTUPANJA PO PREPORUKAMA IZ RANIJE PROVEDENIH FINANSIJSKIH REVIZIJA	32
2.6. OBAVLJANJE PRETHODNIH FINANSIJSKIH REVIZIJA ZA 2022. GODINU	34
3. REVIZIJA UČINKA.....	38
3.1. OBAVLJANJE REVIZIJE UČINKA U 2022. GODINI	42
3.1.1. REVIZIJA UČINKA – NOVE TEME.....	42
3.1.2. REVIZIJA UČINKA – PRAĆENJE REALIZACIJE PREPORUKA	45
3.2. PROVOĐENJE NOVIH PREDSTUDIJA.....	48
4. RAZVOJ, METODOLOGIJA I UPRAVLJANJE KVALITETOM	48
5. OSTALE AKTIVNOSTI	50
5.1. FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO.....	50
5.2. LJUDSKI RESURSI, PRAVNI I OPĆI POSLOVI	52
5.3. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE.....	54
6. SARADNJA I KOMUNIKACIJE	56
6.1 LOKALNA I MEĐUNARODNA SARADNJA.....	56
6.1. EKSTERNA KOMUNIKACIJA	58
6.1.1. UPITNIK SUBJEKATA FINANSIJSKE REVIZIJE	59

6.1.2. UPITNIK SUBJEKATA REVIZIJE UČINKA.....	60
7. KOORDINACIONI ODBOR VRHOVNIH INSTITUCIJA ZA REVIZIJU.....	62
8. REZIME.....	63

RIJEČ GENERALNOG REVIZORA

Ambiciozno postavljen plan rada bio je vodilja Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine u protekloj godini da poštenim i upornim djelovanjem na najbolji način ostvari svoje planove i radne zadatke. Izvršili smo 102 finansijske revizije i objavili šest izvještaja revizije učinka. Prvi put proveli smo osam praćenja postupanja po preporukama iz ranijih izvještaja finansijske revizije.

Nastojali smo u svakodnevnom radu posebno promovisati nezavisnost, inovativnost, povjerenje, profesionalnost i povjerljivost. Ostvarili smo napredak u nizu područja: povećana je implementacija preporuka datih u revizorskim izvještajima; osiguran je veći broj ljudskih i materijalnih resursa, edukacijom su unaprijeđene profesionalne kompetencije revizorskog i nerevizorskog osoblja; pojačana je saradnja s drugim revizijskim institucijama i profesionalnim tijelima u oblasti revizije na lokalnom i međunarodnom nivou; više smo zastupljeni u medijima i javnosti. Pri odabiru subjekata revizije, kao i dosad, bili smo usmjereni na aktuelne probleme i oblasti u Federaciji BiH. Sve to rađeno je kako bismo efikasno i odgovorno pratili utrošak javnih sredstava, pojačali transparentnost u njihovom trošenju i bili institucija koja utiče na provođenje zakonitosti i efikasnosti u društvenom sektoru na prostoru Federacije BiH. Kvalitet našeg rada prepoznali su i sami subjekti revizije, koji su u odgovorima na upitnike finansijske i revizije učinka pokazali da su zadovoljni načinom komunikacije s njima i provođenjem revizije.

Kao što je u djelu S. Kulenovića neimar imao cilj da jednim po jednim kamenom spoji lukom lijepog mosta dvije obale, tako je nama cilj da svojim radom spojimo zakon i red s našim društvenim prostorom. Ideal ljepote vodio je Kulenovićevog neimara, a nas ideal zakonitosti, transparentnosti i pravičnosti. Zato i vjerujemo da u naslijedećim narednim generacijama ostavljamo djelo koje će im osvjetljavati put u budućnost.

Dževad Nekić, generalni revizor

INTOSAI-P 20 – Principi transparentnosti i odgovornosti

VRI čine dio ukupnog pravnog i ustavnog sistema u svojim državama i odgovaraju određenim stranama, uključujući zakonodavna tijela i javnost. Odgovorne su za planiranje i provođenje poslova iz svoje nadležnosti, kao i za korištenje odgovarajućih metodologija i standarda s ciljem promovisanja odgovornosti i transparentnosti nad provođenjem javnih aktivnosti, ispunjavanja svojih zakonskih obaveza i odgovornosti na potpun i objektivan način.

Veliki izazov s kojim se suočavaju sve VRI jeste promovisanje boljeg razumijevanja njihovih različitih uloga i zadataka u društvu. U skladu sa svojim zakonskim nadležnostima i primjenljivim zakonskim okvirom, informacije o VRI bi, stoga, trebale biti uvijek dostupne i relevantne. Njihovi radni procesi, aktivnosti i proizvodi trebaju biti transparentni. One bi, također, trebale otvoreno komunicirati sa medijima i drugim zainteresovanim stranama i biti vidljive u javnosti.

Princip 6:

- VRI upravlja svojim poslovima ekonomično, efikasno, efektivno i u skladu sa zakonima i propisima, i javno o tome izvještava;
- Finansijski izvještaji VRI dostupni su javnosti i podliježu nezavisnoj vanjskoj reviziji ili parlamentarnom pregledu;
- VRI procjenjuje i izvještava o svojim poslovima i učinku rada u svim oblastima, kao što je finansijska revizija, revizija usklađenosti, sudski poslovi (VRI osnovane kao sudovi), revizija učinka, ocjena programa i zaključci u vezi s poslovima javne uprave;
- VRI održava i razvija vještine i stručnosti potrebne za vršenje poslova s ciljem ispunjenja svoje misije i odgovornosti;
- VRI upoznaje javnost o svom ukupnom budžetu i izvještava o porijeklu svojih finansijskih sredstava (parlamentarna apropijacija, opći budžet, ministarstvo finansija, agencije, naknade) i kako se ta sredstva koriste;
- VRI procjenjuje i izvještava o efikasnosti i efektivnosti korištenja svojih sredstava;
- VRI prati svoju vidljivost u javnosti, rezultate i uticaj putem eksternog dostavljanja povratnih informacija.

KRATKI PREGLED AKTIVNOSTI U 2022. GODINI

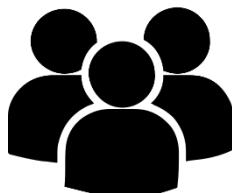
Pored Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu revidirano je:

102 FINANSIJSKE REVIZIJE

1.541 preporuka

8 izvještaja o
praćenju realizacije
preporuka

18
TIMOVA

40
REVIZORA
FINANSIJSKE
REVIZIJE

5
RUKOVODILACA
SEKTORA

Pored objavljenih izvještaja, provedena je predstudija i glavna studija za paralelnu reviziju učinka, koja se realizuje u saradnji sa DRI Crne Gore, te predstudija za jednu novu reviziju učinka, koje će se realizovati u 2023. godini.

- 5 timova
- 10 revizora za reviziju učinka

1. UVOD

Na osnovu člana 6. stav (2) Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine¹ i člana 51. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine² donosi se **Izvještaj o aktivnostima Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH za 2022. godinu**,³ koji sadrži informacije o poslovanju i finansijski izvještaj Ureda za reviziju institucija u Federaciji BiH⁴ za tu godinu. Dostavlja se Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju i objavljuje na internet-stranici www.vrifbih.ba.

1.1. O UREDU ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH

OSNOVNI PODACI:

- **Od 2000. godine** Ured za reviziju je vrhovna revizijska institucija u Federaciji BiH
- **Zakonom o reviziji** uređeni su ciljevi, rukovođenje, nadležnosti i ovlaštenja, izvještavanje i finansiranje Ureda
- **Nezavisan** je u provođenju svojih dužnosti i nadležnosti i ne podliježe upravljanju ili kontroli bilo koje druge osobe ili institucije
- **Sjedište** je u Sarajevu, a područni uredi nalaze se u Mostaru, Tuzli i Bihaću
- **Rukovodstvo:** generalni revizor, i zamjenik koji mu pomaže u obavljanju dužnosti
- **Budžet za 2022. godinu:** 5.452.903 KM
- **Broj zaposlenih** sa 31. 12. 2022. godine: pored generalnog revizora i zamjenika, bilo je zaposleno 75 osoba (59 revizorki i revizora)

ŠTA RADIMO:

- **Finansijske revizije, revizije učinka i druge specifične revizije**
- **Preko 2.000 subjekata** u Federaciji BiH
- **Svake godine revidiramo** Izvještaj o izvršenju Budžeta Federacije BiH, Parlament FBiH, Predsjednika FBiH, Vladu FBiH i njena ministarstva

¹ „Službene novine Federacije BiH“, br. 22/06; u dalnjem tekstu: Zakon o reviziji

² Broj: 12-02-3-3822/22 od 22. 12. 2022. godine.

³ U dalnjem tekstu: Godišnji izvještaj

⁴ U dalnjem tekstu: Ured za reviziju

- **Primjenjujemo** INTOSAI standarde vrhovnih revizijskih institucija⁵ i revizijske standarde Međunarodne federacije računovođa (IFAC)
- **Osiguravamo nezavisna mišljenja** o izvršenju budžeta i finansijskim izvještajima, korištenju resursa i upravljanju državnom imovinom od Vlade, budžetskih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i javnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine
- Vršimo pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu **ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti** kojima ta institucija koristi svoje resurse
- **Informišemo** Parlament FBiH, druge zakonodavne organe i organe odlučivanja, kao i javnost, o nalazima revizije

1.2. STRATEŠKE AKTIVNOSTI

U ovoj godini nastavili smo provoditi aktivnosti iz Strategije razvoja 2021–2025. godine. Nastojali smo u svakodnevnom radu posebno promovisati nezavisnost, inovativnost, povjerenje, profesionalnost i povjerljivost.

Ostvarili smo napredak u nizu područja:

afirmisana je uloga Ureda
kao nezavisne vrhovne
revizijske institucije

proveden je veći broj
revizija, s ciljem jačanja
javne odgovornosti i dobrog
upravljanja javnim
sredstvima u Federaciji BiH

povećana je implementacija
preporuka datih u
revizorskim izvještajima

bili smo usmjereni na
aktuelne probleme i oblasti
u FBiH

osiguran je veći broj ljudskih
i materijalnih resursa i
unaprijeđene su
profesionalne kompetencije
revizorskog i nerezivorskog
osoblja

pojačana je saradnja s
drugim revizijskim
institucijama i
profesionalnim tijelima u
oblasti revizije na lokalnom i
međunarodnom nivou

više smo zastupljeni u
medijima i javnosti

⁵ INTOSAI: Međunarodna organizacija vrhovnih revizijskih institucija

1.3. PARLAMENTARNA KOMISIJA ODGOVORNA ZA REVIZIJU

Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju⁶ je zajedničko radno tijelo oba doma Parlamenta FBiH.

Komisija organizuje javna saslušanja revidiranih subjekata u nadležnosti Federacije BiH, kojima prisustvuju predstavnici Ureda za reviziju. Cilj je da članovi Komisije saslušaju razloge za utvrđene nepravilnosti, te da izvijeste i daju zaključke Parlamentu FBiH, koji može na osnovu nalaza i preporuka revizije smanjiti budžet jedne ili više institucija ili poduzeti druge odgovarajuće korektivne mjere.⁷

Tokom 2022. Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju održala je 10 sjednica:

- ✓ **2 – na kojima se raspravljalo o 14 izvještaja finansijske revizije budžetskih korisnika za 2021. godinu;**
- ✓ **8 – na kojima se razmatralo usvajanje zapisnika sa prethodnih sjednica, prijedlozi izmjena i dopuna Zakona o reviziji institucija u Federaciji BiH, dopisi Ureda vezani za „Naftne terminale Federacije“, godišnji finansijski izvještaji Ureda za 2021. godinu, izvještaj o aktivnostima Ureda za 2021. godinu, Dokument okvirnog budžeta za 2023–2025. godinu, davale inicijative, te druga tekuća pitanja.**

Na jednoj od sjednica raspravljalo se i o Izvještaju revizije učinka „Efikasnost drugostepenih organa u postupanju po žalbama“.

Revizija „Naftnih terminala Federacije BiH“, koja je uvrštena u Plan revizija za 2021/2022, privremeno je obustavljena zbog nemogućnosti dobivanja revizijskih dokaza. O obustavljanju revizije obaviješteni su Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju i drugi nadležni organi. Na svojoj 30. sjednici Komisija je donijela sljedeći zaključak i urgenciju:

Postovani,

Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju je na svojoj 29. sjednici, održanoj 29.03.2022. godine, donijela Zaključak broj: 04/1-02-594/22-3 od 30.03.2022. godine, kojim se tražilo od Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstva energije, rudarstva i industrije Federacije Bosne i Hercegovine i Operatora-terminali Federacije d.o.o. Sarajevo, da u roku od 15 dana od dana zaprimanja ovog Zaključka, dostavi Uredu za reviziju institucija Federacije BiH svu traženu dokumentaciju u vezi najavljene i planirane finansijske revizije „Naftnih terminal Federacije“ d.o.o. Ploče za 2021. godinu.

S tim u vezi, Parlamentarna Komisija odgovorna za reviziju, na 30. sjednici održanoj 28.04.2022. godine, donosi ovu Urgenciju, kojom se traži od Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Operatora-terminali Federacije d.o.o. Sarajevo, da u roku od 7 dana od dana zaprimanja ove urgencije, dostavi svu traženu dokumentaciju Uredu za reviziju institucija Federacije BiH, te o istom obavijesti Parlamentarnu komisiju odgovornu za reviziju.

prilog: Zaključak broj: 04/1-02-594/22-3 od 30.03.2022. godine

⁶ U dalnjem tekstu: Komisija

⁷ Čl. 16. tačka 4. Zakona o reviziji

1.4. PUBLIKACIJE UREDA ZA REVIZIJU

U 2022. godini na internet-stranici objavili smo sljedeće publikacije i akte:

izvještaje o izvršenim finansijskim revizijama i revizijama učinka

Izvještaj o aktivnostima za 2021. godinu

saopćenja za javnost i informativna saopćenja o izvršenim revizijama

Izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2021/2022. godinu

Plan i program rada za 2023. godinu

plan javnih nabavki, konkurse, pozive i odluke

ažurirane INTOSAI principe i standarde

2. FINANSIJSKA REVIZIJA

Prilikom obavljanja revizije, u skladu s revizijskim standardima, Ured pregleda finansijske izvještaje i pripadajuće račune institucija kod kojih se vrši revizija, s ciljem procjene da li su finansijski izvještaji pouzdani i odražavaju li u potpunosti rezultate izvršenja budžeta. Također, procjenjuje se da li rukovodioci institucija primjenjuju zakone i propise, da li koriste sredstva za odgovarajuće namjene, ocjenjuje se finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistemi internih kontrola.⁸

Finansijska revizija obavlja se u dva dijela; prvi dio je prethodna revizija, koja se vrši na terenu od oktobra tekuće do januara naredne godine, dok se konačna revizija obavlja nakon predaje finansijskih izvještaja, a konačni rok utvrđen je planom revizije. Budući da ovaj Godišnji izvještaj obuhvata provedene aktivnosti u toku jedne kalendarske godine, u nastavku su hronološki prikazane aktivnosti finansijske revizije u 2022. godini:

Završetak prethodnih revizija
koje su započete u oktobru
2021. godine i priprema za
konačne revizije

Obavljanje konačnih revizija
za 2021. godinu

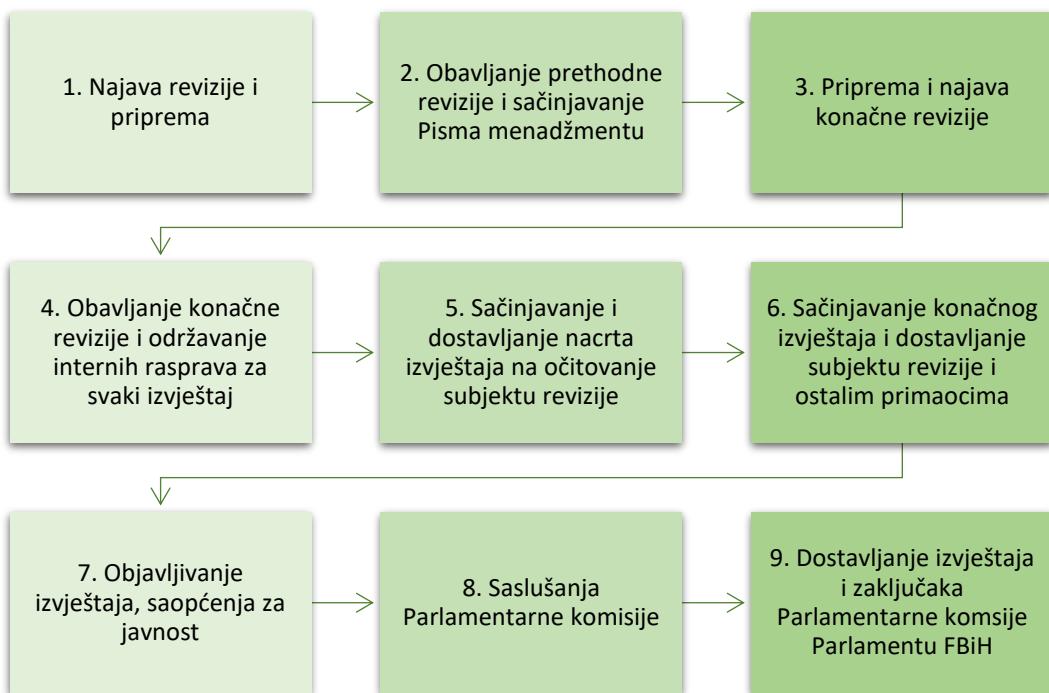
Početak obavljanja
prethodnih revizija za 2022.
godinu

⁸ Čl. 13. stav 1) i 2) Zakona o reviziji

U prethodnoj reviziji prati se primjena ranije datih preporuka,⁹ te se obavljaju drugi revizijski postupci u skladu s metodologijom. Nakon završetka prethodne revizije, u skladu s Međunarodnim revizijskim standardom 265,¹⁰ važni nedostaci u internim kontrolama, otkriveni tokom revizije, saopćavaju se rukovodiocu subjekta revizije usmeno i/ili u formi Pisma menadžmentu.

U konačnoj reviziji obavljaju se završni testovi i sačinjava se nacrt izvještaja o finansijskoj reviziji. S ciljem osiguranja kvaliteta, stručni kolegij Ureda vrši pregled i kontrolu svih nacrta i obavljaju se interne rasprave s revizorima. O izvještajima se raspravlja po grupama subjekata, odnosno po njihovoj srodnosti, kako bi se osigurala konzistentnost.

Finalni nacrti izvještaja dostavljaju se subjektima revizije na očitovanje.¹¹ Nakon očitovanja, priprema se i dostavlja konačan izvještaj o izvršenoj reviziji, te objavljuje na internet-stranici, u skladu sa Zakonom o reviziji.

Dijagram: Osnovni koraci u procesu revizije u Uredu za reviziju

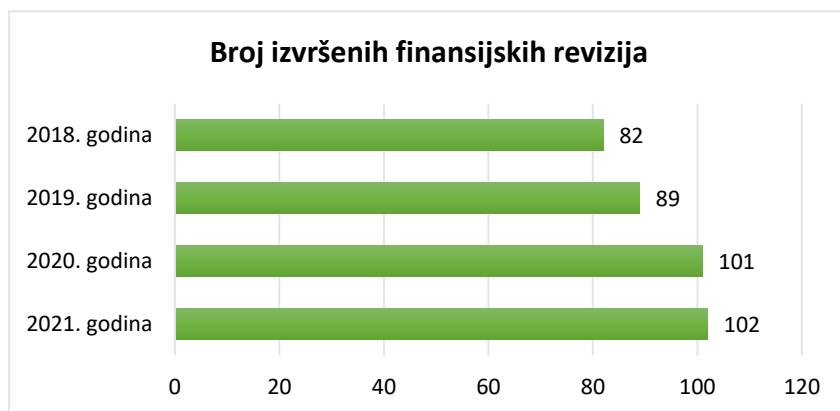
⁹ Čl. 13. stav 3) Zakona o reviziji

¹⁰ „Saopćavanje nedostataka u internim kontrolama onima koji su zaduženi za upravljanje i menadžment“

¹¹ Čl. 15. Zakona o reviziji

2.1 OBAVLJANJE FINANSIJSKIH REVIZIJA ZA 2021. GODINU

- ✓ Najveći broj izvršenih revizija dosad: 102
- ✓ Revizija „Naftnih terminala Federacije BiH“ privremeno obustavljena
- ✓ U skladu s Planom, sve revizije provedene do 30. septembra 2022. godine
- ✓ Svi izvještaji dostavljeni subjektima za reviziju i nadležnim institucijama, te objavljeni na internet-stranici Ureda za reviziju i dobro medijski propraćeni
- ✓ 16 izvještaja dostavljeno nadležnim organima za provođenje zakona
- ✓ Pregled revizija kod kojih su kvalifikovane javne nabavke dostavljen Agenciji za javne nabavke
- ✓ Poslato 101 pismo menadžmentu o uočenim nepravilnostima iz prethodne revizije

Poslove finansijske revizije obavljala su četiri sektora/organizacione jedinice,¹² koje su organizovane prema vrsti subjekata za reviziju.

Za 2021. godinu izvršena je revizija Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu (4.765.580.590) i 101 subjekta:

- 19 obaveznih revizija,
- 7 korisnika Budžeta FBiH,
- 5 kantona, 7 budžetskih korisnika kantona, 2 grada i 13 općina,
- 27 zavoda, fondova, agencija i javnih ustanova,
- 21 preduzeće u većinskom državnom vlasništvu.

¹² Sektor za finansijsku reviziju institucija FBiH, Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina, Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija i Sektor za finansijsku reviziju javnih preduzeća

Subjekti revizije dužni su dostaviti odgovor o poduzetim radnjama Uredu za reviziju u roku od 60 dana od dobivanja konačnog izvještaja, radi prevazilaženja slabosti, neregularnosti i prekršaja identifikovanih u revizorskom izvještaju.¹³ **Odgovor o poduzetim radnjama nakon izvršenih revizija za 2021. godinu nije dostavilo 5 subjekata:** Hercegovačko-neretvanski kanton, Županija Zapadnohercegovačka, Javno preduzeće „Šume Tuzlanskog kantona“ d.d. Kladanj, „Binas“ d.d. Bugojno, Tehnički remontni zavod Hadžići.

Sačinjen je **Revizorski izvještaj o najvažnijim nalazima i preporukama za 2021/2022. godinu** u skladu s članom 16(6) Zakona o reviziji. U njemu su prezentirani osnovni podaci o svim provedenim revizijama za 2021/2022. godinu, te glavni nalazi i preporuke. Dostavljen je Parlamentu FBiH i objavljen na internet-stranici Ureda za reviziju, u skladu sa Zakonom o reviziji.

U tabeli je pregled datih mišljenja za 2021. godinu po grupama subjekata.

Redni broj	Grupe subjekata revizije	Ukupno revidirano	Datum mišljenje								
			o finansijskim izvještajima				o usklađenosti sa zakonskim propisima				
			Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	Pozitivno	S rezervom	Negativno	Suzdržano	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu	1	0	1	0	0	0	1	0	0	
2	Korisnici budžeta FBiH	26	18	7	0	1	9	17	0	0	
3	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	12	2	10	0	0	2	10	0	0	
4	Gradovi i općine	15	0	12	3	0	0	15	0	0	
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	27	13	12	2	0	3	24	0	0	
6	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	21	0	13	8	0	0	14	7	0	
Ukupno		102	33	55	13	1	14	81	7	0	

¹³ Član 16(3) Zakona o reviziji

U skladu sa Zakonom o reviziji, u toku obavljanja prethodne revizije izvršena je ocjena postupanja po preporukama iz prethodnih izvještaja, i to kod 74 subjekta za 1.379 preporuka. Analiza i ocjena postupanja po preporukama nije se vršila kod 24 subjekta kod kojih su se revizije obavljale prvi put i kod četiri subjekta kod kojih je proteklo više od deset godina od posljednje izvršene revizije.

U tabeli je pregled **broja datih preporuka za 2021. godinu i ocjena postupanja po preporukama iz ranijih revizija:**

Redni broj	Grupe subjekata revizije	Broj datih preporuka za 2021. godinu	Postupanje po preporukama datim u izvještajima u ranijim godinama				
			Realizovano	Djelimično realizovano	Nije realizovano	Bez ocjene/Neprovodivo	UKUPNO (4+5+6+7)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu	20	3	0	19	3	25
	Postotak (%)						
2	Korisnici budžeta FBiH	272	106	35	142	39	322
	Postotak (%)						
3	Kantoni i kantonalni budžetski korisnici	200	39	32	94	5	170
	Postotak (%)						
4	Gradovi i općine	292	138	84	73	21	316
	Postotak (%)						
5	Zavodi, fondovi, agencije i javne ustanove	380	173	52	107	20	352
	Postotak (%)						
6	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu	377	76	29	75	14	194
	Postotak (%)						
UKUPNO		1.541	535	232	510	102	1379

U nastavku je pregled ostalih aktivnosti koje su provedene u vezi s finansijskim revizijama za 2021. godinu:

- Ured za reviziju, u skladu s članom 16(1) Zakona o reviziji, može dostaviti konačan izvještaj bilo kojoj instituciji na nadležno postupanje, a u skladu s članom 19. dužan je obavijestiti nadležne organe za provođenje zakona kada postoje indicije značajnih kršenja zakona. Krajem 2021. godine, shodno ovim odredbama, **poslato je 16 izvještaja o finansijskoj reviziji za 2021. godinu nadležnim organima za provođenje zakona i skrenuta im je pažnja na određene nalaze**. Još u ranijem periodu Ured za reviziju stavio je na raspolaganje svoje resurse tužilaštвima radi bolje saradnje i postupanja po dostavljenim revizorskim izvještajima;
- poslat je Upitnik svim revidiranim subjektima iz 2021. godine (poglavlje 6.1).

2.1. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA FEDERACIJE BIH

U Sektoru za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH do kraja septembra 2022. godine izvršene su konačne revizije za 2021. godinu Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH i 26 institucija koje su finansirane iz Budžeta FBiH.

Budžet Federacije BiH za 2021. godinu planiran je za 62 institucije u iznosu od 5.481.251.699 KM, dok su ukupno ostvareni rashodi i izdaci iznosili 4.765.580.590 KM.

Nakon revizije Izvještaja o izvršenju Budžeta Federacije BiH za 2021. godinu dato je mišljenje s rezervom i na finansijske izvještaje i na usklađenosti sa zakonima i drugim propisima i dato je 20 preporuka. Ovo je konsolidovani izvještaj, koji daje sliku potrošnje na nivou Budžeta Federacije BiH.

Izvršena je revizija 26 korisnika budžeta, čiji je budžet planiran u iznosu od 5.262.305.159 KM (96% od ukupnog Budžeta FBiH), a ukupni rashodi i izdaci iznosili su 4.567.857.802 KM (95,85% od ukupno iskazanih rashoda i izdataka).

U nastavku su iskazani rashodi i izdaci u Izvještaju o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu, sa datim mišljenjem i brojem preporuka:

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Izvršenje budžeta za 2021. godinu	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu	4.765.580.590	S rezervom	S rezervom	20

Najvažniji nalazi iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju Budžeta FBiH za 2021. godinu su:

- Nije se sistemski pristupilo okončanju raspolaganja svim pravima i obavezama nad pokretnom i nepokretnom imovinom i utvrđivanju tačnog iznosa duga, zaduživanja i ostalih obaveza bivših institucija koje su sa federalnog prešle na državni nivo (Federalno ministarstvo odbrane, Vojska FBiH, Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija), za koje je Vlada FBiH i dalje odgovorna. Posljedica toga je da nismo mogli potvrditi stanje stalnih sredstava u iznosu od 28.367.736 KM, potraživanja i plasmana u iznosu od 16.263.774 KM, te obaveza i razgraničenja u iznosu od 79.662.188 KM, iskazanih u Glavnoj knjizi Trezora.
- Budžetom FBiH planirana su sredstva za Projekat zapošljavanja, Garancijski fond pri Razvojnoj banci FBiH, Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima – Fond za stabilizaciju privrede zbog COVID-a 19, koja su djelimično ili nisu realizovana, a za finansiranje Fonda solidarnosti odobreno je samo 18,9% potrebnih sredstava, iako je finansiranje ovog Fonda predviđeno posebnim zakonom. Također, nisu planirana dovoljna sredstva za izmirenje dospjelih obaveza po osnovu pravosnažnih presuda, s ciljem smanjenja troškova zateznih kamata i sudskih troškova. Zbog toga planiranje Budžeta FBiH za 2021. godinu nije u potpunosti izvršeno u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.
- Izvještaj o izvršenju Budžeta FBiH nije sačinjen u skladu s članom 97. Zakona o budžetima u FBiH jer ne sadrži objašnjenja većih odstupanja, početno i završno stanje imovine, obaveza i izvora vlasništva, te podatke o svim promjenama na osnovu zaduživanja i upravljanja dugom.
- Vlada FBiH je, na prijedlog budžetskih korisnika, usvajala programe utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera, iako po prethodnim programima budžetski korisnici nisu izvršili raspodjelu s jasno utvrđenom svrhom dodjele, mjerljivim kriterijima, transparentno, niti su poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora i izvještavanja, što ukazuje na to da nije osigurano efikasno upravljanje budžetskim sredstvima, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2021. godinu. Pojedini transferi se planiraju i realizuju, iako nemaju zakonski osnov. Za finansiranje pojedinih oblasti tekućih transfera nisu doneseni zakonski propisi, a za neke zakonski propisi nisu usaglašeni sa Zakonom o budžetima u FBiH.
- Programima utroška sredstava tekućih i kapitalnih transfera Vlada FBiH je odobravala intervenntna sredstva koja je na zahtjev korisnika, bez javnog poziva, odobravao rukovodilac organa uprave. Ovakav način raspodjele nije transparentan, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2021. godinu.

- Utvrđena je nedosljedna primjena Uredbe o načinu osnivanja i utvrđivanja visine naknade za rad radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe, kod utvrđivanja prava na naknadu i isplate naknade članovima radnih tijela, jer je Uredbom isplata naknade uslovljena obavljanjem poslova izvan radnog vremena, što se ne može potvrditi u svim slučajevima u kojima je došlo do isplate, kao i broju radnih tijela u koja se imenuju, s obzirom na to da jedno lice može biti angažovano najviše u dva radna tijela.
- Obračun naknada članovima komisija nije imao tretman plaće, odnosno oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti, što nije u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o doprinosima i njihovim provedbenim propisima.
- Uredbom o interventnim mjerama za pomoć ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19, koju je donijela Vlada FBiH, nije propisan način dokumentovanja održavanja konkurentnosti, zbog čega ispunjenje ovog cilja nije ocijenjeno, niti je propisan način vršenja provjere uslova utvrđenih u dijelu neprihvatljivosti korisnika. Također, nije postignuto ispunjenje općeg i posebnog cilja koji se odnosi na očuvanje radnih mjesta, u skladu sa članom 3. Uredbe.

U nastavku je pregled iskazanih rashoda i izdataka u finansijskim izvještajima revidiranih budžetskih korisnika, sa datim mišljenjem i brojem preporuka za 2021. godinu:

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Izvršenje budžeta za 2021. godinu	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Parlament Federacije BiH	14.187.606	Pozitivno	S rezervom	13
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije BiH	2.411.754	Pozitivno	S rezervom	12
3.	Vlada Federacije BiH	11.545.381	S rezervom	S rezervom	8
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova	7.115.696	S rezervom	Pozitivno	6
5.	Federalno ministarstvo pravde	3.457.240	Pozitivno	S rezervom	12
6.	Federalno ministarstvo finansija	1.120.600.271	Pozitivno	S rezervom	30
7.	Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije	56.476.862	Pozitivno	S rezervom	12
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	73.162.291	Pozitivno	S rezervom	11

9.	Federalno ministarstvo zdravstva	95.085.036	Pozitivno	S rezervom	17
10.	Federalno ministarstvo trgovine	1.373.849	Pozitivno	Pozitivno	5
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja	6.750.313	S rezervom	S rezervom	11
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	92.819.865	Pozitivno	Pozitivno	10
13.	Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata	338.686.216	Pozitivno	Pozitivno	9
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta	64.278.416	Pozitivno	Pozitivno	3
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike	179.953.846	Pozitivno	S rezervom	10
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta	10.425.192	S rezervom	S rezervom	14
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica	26.890.623	Pozitivno	Pozitivno	3
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke	5.719.253	Pozitivno	S rezervom	10
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma	2.814.629	S rezervom	S rezervom	12
20.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela Federacije BiH	13.720.763	S rezervom	Pozitivno	13
21.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Bihać	2.770.236	Pozitivno	Pozitivno	6
22.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Busovača	2.895.234	Pozitivno	S rezervom	4
23.	Kazneno-popravni zavod poluotvorenog tipa Orašje	4.023.710	Pozitivno	S rezervom	8
24.	Zavod za javno zdravstvo Federacije BiH	22.936.845	S rezervom	S rezervom	14
25.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje	2.398.920.034	Suzdržano	S rezervom	13
26.	Federalna uprava za inspekcijske poslove	8.836.641	Pozitivno	S rezervom	6
UKUPNO		4.567.857.802			272

Najvažniji nalazi iz obavljenih revizija su:

- Knjigovodstveno evidentiranje nije izvršeno na osnovu relevantne dokumentacije i u izvještajnom periodu na koji se odnosi, što je uticalo na istinito i fer prikazivanje u finansijskim izvještajima.
- Sistem internih kontrola još uvijek nije implementiran kako je predviđeno Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i ostalim propisima koji regulišu ovu oblast.
- Nije uspostavljena funkcionalna interna revizija u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.
- Radno vrijeme i evidencije o radnom vremenu nisu usklađene sa odredbama Odluke Vlade FBiH o radnom vremenu u federalnim organima državne službe i Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima i drugim licima angažovanim na radu.
- Registar budžetskih korisnika budžeta u FBiH nije u potpunosti usklađen sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o utvrđivanju i načinu vođenja registra budžetskih korisnika Budžeta FBiH, što je uticalo na planiranje i realizaciju sredstava za rad Parlamenta FBiH, Predsjednika i dva potpredsjednika FBiH, Federalne uprave civilne zaštite i Federalnog štaba civilne zaštite.
- Korisnici nisu obavljali poslove za koje su nadležni u skladu sa posebnim zakonima i drugim propisima kojima su utvrđeni ti poslovi.
- Zbog neusklađenosti propisa nije jasno utvrđen status Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje te nije osigurano evidentiranje prihoda i rashoda namijenjenih za isplatu penzija i rad Zavoda, praćenje svih prihoda i rashoda i izvještavanje. Prilikom planiranja i izvještavanja trebalo bi osigurati podatke o izvorima i utrošku sredstava. Prelaskom Federalnog zavoda na trezorsko poslovanje nije moguće utvrditi iznos budžetskih sredstava utrošenih za finansiranje obaveza po osnovu prava utvrđenih članom 129. Zakona o PIO (penzije ostvarene pod povoljnijim uslovima), niti je poznato koliko je sredstava za redovne penzije isplaćeno iz doprinosa za PIO.
- Angažovanje vanjskih saradnika po osnovu ugovora o djelu vršeno je za obavljanje redovnih poslova koji su utvrđeni pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji, za šta nije provedena procedura u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH. Nije se mogla potvrditi transparentnost izbora osoba sa kojima su zaključeni ugovori o djelu, način utvrđivanja visine naknade, odnosno vrednovanje poslova koji su bili predmet ugovora.

- Za rasподjelu sredstava tekućih transfera kod pojedinih korisnika nisu doneseni jasni i mjerljivi kriteriji, zbog čega se izbor korisnika u najvećoj mjeri zasnivao na subjektivnoj ocjeni. Navedeno ukazuje na to da nije osigurano transparentno i efikasno upravljanje budžetskim sredstvima, u skladu sa Zakonom o izvršavanju Budžeta FBiH za 2021. godinu.
- Sredstva na poziciji transfera planiraju se i odobravaju određenim budžetskim korisnicima konstantno, iz godine u godinu, iako u prethodnim godinama nisu poduzimali adekvatne mjere i aktivnosti u dijelu nadzora nad namjenskim utroškom sredstava transfera, izvještavanja i praćenja efikasnosti uloženih sredstava, niti su sa pojedinim korisnicima zaključeni ugovori.
- Nismo mogli potvrditi da su sredstva finansijske pomoći u uslovima pandemije COVID-19 namjenski utrošena, jer je kod jednog broja korisnika smanjen broj radnika na 31. 12. 2020. u odnosu na 30. 9. 2020. godine. Federalna ministarstva energije, rudarstva i industrije, okoliša i turizma i prometa i komunikacija nisu utvrdila nemamjenski utrošak kod korisnika koji su smanjili broj radnika, niti su provela postupak za povrat nemamjenski utrošenih sredstava u slučaju nezakonitog i nemamjenskog korištenja, kako je utvrđeno članom 38. Uredbe o interventnim mjerama za podršku ugroženim sektorima privrede FBiH u okolnostima pandemije COVID-19. Određeni korisnici nisu opravdali sredstva na način utvrđen Uredbom i zaključenim ugovorima s korisnicima, kojima je propisano da u svrhu održavanja likvidnosti korisnik odobrena sredstva može koristiti samo za isplatu minimalnih bruto plaća ili za troškove poslovanja.
- Nisu poduzimane sve propisane radnje na naplati potraživanja od krajnjih korisnika za pravna lica i kantone, koja su na osnovu supsidijarnih ugovora prenesena na krajnje korisnike, u skladu s članom 46. Zakona o budžetima u FBiH.
- Obaveze po pravosnažnim presudama, izvršnim sudskim rješenjima iz radnog odnosa, koje se odnose na tekuću i prethodne godine, nisu iskazane u finansijskim izvještajima ili su iskazane na pogrešnim pozicijama, što nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH.
- Popis imovine i obaveza i izvora sredstava kod jednog broja korisnika nije obavljen u skladu s važećim propisima o vršenju popisa i svrhom popisa. Status imovine i obaveza institucija koje su u prethodnom periodu prešle na državni nivo nije riješen (bivše Federalno ministarstvo odbrane i Vojska FBiH; Carinska uprava i Obavještajno-sigurnosna agencija). Pojedine federalne institucije ne posjeduju vjerodostojnu dokumentaciju kojom bi se potvrdilo da su u vlasništvu Federacije BiH, a dio imovine nije bio ni dostupan, što je dovelo u pitanje tačnost i istinitost iskazane imovine.

- Nabavke roba, usluga i radova nisu u potpunosti vršene u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u dijelu planiranja nabavki, odabira postupka, izrade tenderske dokumentacije, neblagovremenog pokretanja postupka, nastavka saradnje sa dobavljačima iz prethodnog perioda, te praćenja realizacije zaključenih ugovora.
- Federalno ministarstvo finansija nije ispoštovalo zakonske odredbe utvrđene Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH i drugim propisima u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja, finansijskog izvještavanja i godišnjeg obračuna za razvojno-investicijske projekte koji se realizuju putem posebnih projektnih računa i posebnih transakcijskih namjenskih računa izvan JRT-a.
- Ukupna taksa na nepovučena kreditna sredstva, zaključno s 31. 12. 2021. godine, iznosila je 891.955.894 KM, od čega se na taksu plaćenu u 2021. odnosi 6.123.832 KM.

2.2. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU INSTITUCIJA KANTONA, GRADOVA I OPĆINA

U Sektoru su izvršene revizije 27 subjekata za 2021. godinu, i to pet kantona, sedam kantonalnih budžetskih korisnika i 15 jedinica lokalne samouprave.

Revidirano je pet kantona koji nisu bili obuhvaćeni planom revizije prethodne godine. Njihovi budžeti planirani su u ukupnom iznosu od 1.978.942.953 KM. **Ukupni prihodi i primici revidiranih kantona iskazani su u konsolidovanim finansijskim izvještajima u iznosu od 1.794.345.931 KM, a rashodi i izdaci u iznosu od 1.732.998.472 KM.**

Pored kantona, izvršene su (prvi put) revizije sedam kantonalnih budžetskih korisnika, čiji budžeti su planirani u ukupnom iznosu od 78.169.792 KM, dok su ukupni rashodi i izdaci iskazani u iznosu od 70.351.644 KM.

Obavljene su i revizije dva grada i 13 općina, čiji su budžeti planirani u ukupnom iznosu od 231.220.009 KM. **Ukupni prihodi i primici u njihovim finansijskim izvještajima iskazani su u iznosu od 179.997.866 KM, a ukupni rashodi i izdaci u iznosu od 160.696.280 KM.**

Predmet revizije četiri revidirane jedinice lokalne samouprave bili su konsolidovani finansijski izvještaji (godišnji izvještaji za budžete jedinica lokalne samouprave), koje čine pojedinačni godišnji finansijski izvještaji ukupno 19 budžetskih korisnika.

U nastavku je pregled revidiranih subjekata za 2021. godinu, s iskazanim ukupnim rashodima i izdacima u finansijskim izvještajima revidiranih subjekata, datim mišljenjima i brojem preporuka za 2021. godinu:

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Kanton Sarajevo	958.399.515	S rezervom	S rezervom	28
2.	Hercegovačko-neretvanski kanton	251.736.704	S rezervom	S rezervom	27
3.	Unsko-sanski kanton	212.710.308	S rezervom	S rezervom	28
4.	Srednjobosanski kanton	217.629.762	S rezervom	S rezervom	24
5.	Županija Zapadnohercegovačka	92.522.183	S rezervom	S rezervom	25
6.	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona	29.294.415	S rezervom	S rezervom	13
7.	Ministarstvo saobraćaja i veza Hercegovačko-neretvanskog kantona	9.994.290	S rezervom	S rezervom	12
8.	Ministarstvo pravde i uprave Kantona Sarajevo	7.004.396	Pozitivno	Pozitivno	3
9.	Ministarstvo unutrašnjih poslova Županije Posavske	7.534.237	S rezervom	S rezervom	11
10.	Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona	5.994.898	Pozitivno	Pozitivno	7
11.	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Srednjobosanskog kantona	8.233.887	S rezervom	S rezervom	10
12.	Ministarstvo gospodarstva Hercegbosanske županije	2.295.521	S rezervom	S rezervom	12
13.	Općina Ilijadža	23.989.800	S rezervom	S rezervom	22
14.	Općina Novo Sarajevo	19.880.643	S rezervom	S rezervom	14
15.	Općina Travnik	15.444.456	S rezervom	S rezervom	24
16.	Grad Gradačac	14.182.013	S rezervom	S rezervom	19
17.	Općina Konjic	13.892.403	S rezervom	S rezervom	21
18.	Grad Srebrenik	11.300.461	S rezervom	S rezervom	17
19.	Općina Vogošća	10.740.430	S rezervom	S rezervom	12
20.	Općina Tomislavgrad	9.753.863	Negativno	S rezervom	23
21.	Općina Čitluk	8.950.117	S rezervom	S rezervom	17
22.	Općina Vitez	8.187.219	S rezervom	S rezervom	22
23.	Općina Orašje	6.802.362	S rezervom	S rezervom	15

24.	Općina Gornji Vakuf-Uskoplje	5.142.260	S rezervom	S rezervom	23
25.	Općina Kladanj	4.377.270	Negativno	S rezervom	20
26.	Općina Busovača	5.803.810	S rezervom	S rezervom	23
27.	Opština Bosansko Grahovo	2.249.173	Negativno	S rezervom	20
UKUPNO		1.964.046.396			492

Revizijom su utvrđeni propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi i preporuke su:

- Sistemi finansijskog upravljanja i kontrola kod značajnog broja revidiranih subjekata nisu uspostavljeni na način propisan Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH.
- Ministarstva finansija pojedinih kantona još uvijek nisu uspostavila zajedničke jedinice interne revizije u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, kao ni funkcije budžetskog nadzora u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Određeni gradovi i općine također nisu uspostavili jedinice interne revizije u skladu sa važećim propisima.
- Prilikom pripreme, izrade i izvršenja budžeta nisu dosljedno primijenjene odredbe Zakona o budžetima u FBiH i odredbe zakona o izvršavanju kantonalnih budžeta i odluka o izvršenju budžeta gradova i općina.
- U pojedinim gradovima i općinama nisu donesene računovodstvene politike usaglašene s Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor, i nisu dosljedno primijenjene, što je rezultiralo pogrešnim iskazivanjima u finansijskim izvještajima.
- Jedinice lokalne samouprave nisu uspostavile potpune evidencije o stalnim sredstvima, ne posjeduju potpunu dokumentaciju o vlasništvu ili pravu raspolaganja i ne primjenjuju dosljedno računovodstvene politike u dijelu koji se odnosi na stalna sredstva. Sa javnim preduzećima kojima su objekti komunalne infrastrukture povjereni na upravljanje nisu uređeni međusobni odnosi.
- Kratkoročna potraživanja i plasmani nisu realno iskazani, u okviru redovnih iskazana su i sumnjiva potraživanja i ona čija je naplata neizvjesna, a nisu poduzimane ni dovoljne aktivnosti na njihovoj naplati.
- Dugoročne obaveze po osnovu ugovora o kreditima kod pojedinih revidiranih subjekata nisu knjigovodstveno evidentirane, pogrešno su evidentirane ili nije izvršeno usklađivanje njihovog knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, zbog čega finansijski izvještaji ne daju tačan pregled dugoročnih obaveza i izvora sredstava.
- Finansijski rezultati i viškovi prihoda i rashoda kod pojedinih revidiranih subjekata nisu tačno iskazani.
- Periodični i godišnji izvještaji nisu se sačinjavali na način propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

- Postupci javnih nabavki nisu se provodili u potpunosti u skladu s važećim propisima o javnim nabavkama.
- Pojedini gradovi i općine nisu uspostavili registre budžetskih korisnika u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i nisu okončali aktivnosti na uspostavljanju trezorskog sistema poslovanja u skladu sa Zakonom o trezoru u FBiH.
- Za redovne poslove i poslove sistematizovane pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji angažuju se lica na osnovu ugovora o djelu.
- Raspolaganje tekućih i kapitalnih transfera nije se vršila na osnovu jasno utvrđenih i mjerljivih kriterija, a nije uspostavljen ni nadzor nad namjenskim utroškom tekućih i kapitalnih transfera.

2.3. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU ZAVODA, FONDOVA I AGENCIJA

U okviru Sektora za finansijsku reviziju zavoda, fonda i agencija izvršeno je 27 revizija za 2021. godinu, i to: šest zavoda na federalnom i kantonalm nivou (četiri zavoda za zdravstveno osiguranje, Federalni zavod za zapošljavanje i Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH, 17 javnih ustanova na kantonalm i općinskom nivou (osam službi za zapošljavanje, četiri doma zdravlja, četiri bolnice i jedna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje) i četiri federalne agencije. Kod šest subjekata revizija je obavljena prvi put.

Kod određivanja subjekata za reviziju, kao i prethodne godine, zbog pandemije prioritet je dat oblasti zdravstva, odnosno kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja i javnim ustanovama iz oblasti zdravstva. Ostali subjekti planirani su na osnovu visine budžeta, rizika poslovanja, njihovog značaja za društvo i utvrđenih propusta i nepravilnosti u trošenju javnih sredstava u prethodnom revidiranom periodu.

Finansijski planovi revidiranih subjekata iznosili su 1.369.585.619 KM.¹⁴ Njihovi ukupni prihodi i primici, iskazani u finansijskim izvještajima za 2021. godinu, iznosili su 1.240.768.982 KM, a rashodi i izdaci 1.210.031.603 KM. Iskazali su finansijski rezultat za 2021. godinu u ukupnom iznosu od 30.689.111 KM (negativan finansijski rezultat iskazala su tri subjekta u ukupnom iznosu od 9.640.325 KM).

Obaveze svih revidiranih subjekata na 31. 12. 2021 godine, iskazane u finansijskim izvještajima za 2021. godinu, iznosile su 170.337.324 KM. Najvećim dijelom odnose se na kratkoročne obaveze, a najznačajnije su iskazane kod Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (36.503.806 KM).

¹⁴ Dom zdravlja Mostar – nije donesen finansijski plan za 2021. godinu; iskazani ostvareni prihodi za 2021. godinu

U nastavku je pregled revidiranih subjekata za 2021. godinu, s iskazanim ukupnim rashodima i izdacima u finansijskim izvještajima revidiranih subjekata, datim mišljenjima i brojem preporuka za 2021. godinu:

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1	2	3	4	5	6
1.	Federalni zavod za zapošljavanje	59.552.069	S rezervom	S rezervom	19
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH	205.763.638	Pozitivno	S rezervom	8
3.	Zavod za zdravstveno osiguranje Županije Zapadnohercegovačke	55.632.692	Pozitivno	S rezervom	19
4.	Zavod za zdravstveno osiguranje Hercegbosanske županije	30.456.118	S rezervom	S rezervom	17
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja Kantona Sarajevo	439.722.475	Pozitivno	S rezervom	21
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde	18.457.502	S rezervom	S rezervom	24
7.	Agencija za vodno područje Jadranskog mora	4.392.156	S rezervom	S rezervom	11
8.	Agencija za vodno područje rijeke Save	17.684.459	S rezervom	Pozitivno	5
9.	Županijski zavod za upošljavanje Livno	3.044.749	S rezervom	S rezervom	9
10.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Kantona Sarajevo“	40.673.737	S rezervom	S rezervom	12
11.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Tuzlanskog kantona	22.818.799	Pozitivno	S rezervom	11
12.	Služba za zapošljavanje Srednjobosanskog kantona/Kantona Središnja Bosna Travnik	11.249.566	Pozitivno	Pozitivno	4
13.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona	20.141.120	Pozitivno	S rezervom	11
14.	Služba za zapošljavanje Županije Zapadnohercegovačke	5.583.350	Pozitivno	S rezervom	13
15.	Služba za zapošljavanje Hercegovačko-neretvanske županije/kantona Mostar	15.916.179	Pozitivno	Pozitivno	4
16.	Javna ustanova Služba za zapošljavanje Unsko-sanskog kantona Bihać	9.877.297	Negativno	S rezervom	16
17.	Javna ustanova za medicinsku rehabilitaciju i banjsko liječenje – lječilište „Reumal“ Fojnica	7.350.622	Pozitivno	S rezervom	17
18.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica u Sanskom Mostu	3.333.564	S rezervom	S rezervom	15
19.	Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica	81.394.078	Negativno	S rezervom	31
20.	Javna ustanova Bolnica za plućne bolesti i tuberkulozu Travnik	4.961.235	S rezervom	S rezervom	10
21.	Javna zdravstvena ustanova Opća bolnica „Dr. Mustafa Begović“ Gračanica	7.297.578	S rezervom	S rezervom	15
22.	Dom zdravlja Mostar	15.326.470	S rezervom	S rezervom	18

23.	Javna ustanova Dom zdravlja Kantona Sarajevo	79.054.252	S rezervom	S rezervom	28
24.	Javna zdravstveno-nastavna ustanova Dom zdravlja „Dr. Mustafa Šehović“ Tuzla	25.086.892	Pozitivno	S rezervom	13
25.	Javna ustanova „Dom zdravlja“ Zenica	19.281.628	Pozitivno	S rezervom	9
26.	Regulatorna komisija za energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine	3.027.303	Pozitivno	S rezervom	5
27.	Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja	2.952.075	Pozitivno	S rezervom	15
UKUPNO		1.210.031.603			380

U izvršenim revizijama zavoda, agencija i javnih ustanova utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke. Najvažniji nalazi, a ujedno i nalazi koji su konstatovani kod većeg broja subjekata su:

- Sistem internih kontrola nije uspostavljen u skladu sa Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH i ostalim propisima koji regulišu ovu oblast.
- Jedinice za internu reviziju nisu uspostavljene u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH.
- Godišnji popis imovine i obaveza i usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem nije izvršeno u skladu s odredbama Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH, Uredbe o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH.
- Nisu dosljedno primijenjeni Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja, posebno u dijelu: priznavanja prihoda po osnovu doniranih namjenskih novčanih sredstava; priznavanja prihoda od prodaje učinaka; procjene neizvjesnosti u vezi stalnosti poslovanja; iskazivanja i mjerena zaliha; mjerena cijelokupne grupe stalnih sredstava nakon početnog priznavanja; priznavanja prihoda po osnovu ukidanja rezerviranja, kao i rashoda na ime novih rezervisanja po sudskim sporovima; vršenja procjene postojanja indicija da je vrijednost neke imovine umanjena, odnosno procjene nadoknadivog iznosa.
- Nabavke roba i usluga nisu vršene u potpunosti u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima Zakona. Osim toga, jedan broj subjekata nije sačinio planove javnih nabavki u skladu sa stvarnim potrebama i na način da se detaljno planira potrošnja sredstava putem provođenja jednog od postupaka propisanih Zakonom, uz jasno definisanje predmeta i pojedinačno procijenjene vrijednosti nabavke.
- Ugovaranje usluga zdravstvene zaštite većina kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja nije vršila putem postupka javne nabavke, kako to nalaže Zakon o zdravstvenoj zaštiti.

- Dio kantonalnih zavoda zdravstvenog osiguranja nije vršio praćenje i kontrolu izvršenja ugovorenih usluga, što nije u skladu s Jedinstvenom metodologijom kojom se bliže utvrđuju kriteriji i mjerila za zaključivanje ugovora između nadležnog zavoda zdravstvenog osiguranja i zdravstvene ustanove, kao ni zaključenim ugovorima sa zdravstvenim ustanovama o regulisanju međusobnih odnosa u vezi s pružanjem usluga zdravstvene zaštite.
- Prijem zaposlenika na određeno i neodređeno vrijeme bez javnog oglašavanja vršen je primjenom kantonalnih uredbi kojima su propisana izuzeća od obaveze javnog oglašavanja, što nije u skladu s odredbama Zakona o radu.

Osim ovih nalaza koji su konstatovani kod većeg broja subjekata, utvrđeni su značajni nalazi iz okvira nadležnosti sljedećih subjekata:

- Kod Federalnog zavoda za zapošljavanje realizacija zaključenih, a nerealizovanih ugovora za provođenje mjera aktivne politike zapošljavanja u značajnom iznosu prenesena je u 2022. godinu, iako su za te namjene u Finansijskom planu za 2021. godinu bila osigurana sredstva. Navedeno nije u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH, a za posljedicu je imalo smanjenje efekata zapošljavanja.
- Kod Zavoda zdravstvenog osiguranja i reosiguranja FBiH pravo na korištenje lijekova po posebnim programima nije odobravano uz osiguranje dodatnih finansijskih sredstava. Također, imenovane komisije za izdavanje saglasnosti za liječenje osiguranih osoba FBiH na teret sredstava Fonda solidarnosti pri uvođenju pacijenata u pravo korištenja lijekova nisu primjenjivale Uputstvo o uspostavi Liste čekanja za lijekove sa liste lijekova Fonda solidarnosti FBiH.

2.4. SEKTOR ZA FINANSIJSKU REVIZIJU JAVNIH PREDUZEĆA

U Sektoru je, od planirane 22, izvršena 21 revizija, od kojih je osam obavljeno prvi put. Planirana revizija finansijskih izvještaja „Naftnih terminala Federacije BiH“ d.o.o. Ploče za 2021. godinu nije obavljena jer Ured za reviziju nije dobio traženu dokumentaciju, zbog čega je donesen Zaključak o privremenoj obustavi ove revizije, do sticanja uslova za njen nastavak.

Od marta do kraja septembra 2022. godine izvršena je finansijska revizija 21 preduzeća u većinskom državnom vlasništvu, čiji su ukupno planirani prihodi iznosili cca 692.036.955 KM. Ostvareni prihodi ovih preduzeća u 2022. godini iskazani su u iznosu od 638.339.608 KM, a ukupni rashodi u iznosu od 636.516.645 KM.

Pri izboru subjekata revizije prioritet je dat onima koji nisu ranije revidirani (8 preduzeća), te onima čija je djelatnost od ekonomskog značaja za FBiH (šumskoprivredna društva, komunalna preduzeća, preduzeća namjenske proizvodnje, aerodromi).

U nastavku je pregled revidiranih subjekata za 2022. godinu, s iskazanim ukupnim rashodima i izdacima u finansijskim izvještajima, datim mišljenjima i brojem preporuka za 2022. godinu. Napominjemo da je u dosta izvještaja skrenuta pažnja na određena pitanja koja nisu uticala na data mišljenja, ali su važna za korisnikovo razumijevanje izvještaja. Ovo je posebno važno kod preduzeća u većinskom državnom vlasništvu, kod kojih je za značajna pitanja potrebno uključivanje osnivača, a na koja sama preduzeća ne mogu uticati.

(u KM)

Redni broj	Subjekti revizije	Rashodi i izdaci	Dato mišljenje		Broj datih preporuka
			o finansijskim izvještajima	o usklađenosti sa zakonskim propisima	
1.	2	3	4	5	6
1.	ŠPD ZDK d.o.o. Zavidovići	32.978.628	Negativno	Negativno	27
2.	UNIS „GINEX“ d.d. Goražde	42.005.100	S rezervom	S rezervom	9
3.	BINAS d.d. Bugojno	7.694.746	Negativno	Negativno	29
4.	KJKP ViK d.o.o. Sarajevo	66.786.459	Negativno	S rezervom	25
5.	JP Međunarodni aerodrom Tuzla d.o.o.	9.269.974	Negativno	Negativno	25
6.	KJP „Sarajevo-šume“ d.o.o. Sarajevo	16.861.967	Negativno	Negativno	24
7.	JP „Međunarodna zračna luka – Aerodrom Mostar“ d.o.o. Mostar	3.406.054	Negativno	S rezervom	12
8.	Energoinvest d.d. Sarajevo	173.079.679	Negativno	S rezervom	17
9.	Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa „BH GAS“ d.o.o. Sarajevo	50.482.740	S rezervom	S rezervom	11
10.	JP Vodovod Tuzla	15.103.295	S rezervom	S rezervom	18
11.	JP ŠGD „Šume Hercegovačko-neretvanske“ d.o.o. Mostar	700.585	S rezervom	Negativno	15
12.	JP „Visoko Ekoenergija“ d.o.o. Visoko	4.481.935	S rezervom	S rezervom	18
13.	JP „Grijanje“ d.o.o. Zenica	13.296.522	S rezervom	S rezervom	12
14.	JKP „Vodograd“ d.o.o. Prozor – Rama	2.927.058	S rezervom	S rezervom	20
15.	JKP Komunalno d.o.o. Livno	3.363.859	S rezervom	Negativno	23

16.	JP „Šume Tuzlanskog kantona“ d.d. Kladanj	18.262.993	S rezervom	Negativno	22
17.	JP „Ceste FBiH“ d.o.o. Sarajevo	60.473.932	S rezervom	S rezervom	15
18.	KJKP Sarajevagas d.o.o. Sarajevo	101.526.611	S rezervom	S rezervom	10
19.	Tehnički remontni zavod d.d. Hadžići	1.866.783	Negativno	S rezervom	19
20.	JKP Vodovod d.o.o. Cazin	4.611.842	S rezervom	S rezervom	16
21.	JP ViK d.o.o. Zenica	7.335.883	S rezervom	S rezervom	10
UKUPNO		636.516.645			377

U izvršenim revizijama utvrđeni su određeni propusti i nepravilnosti za koje su date odgovarajuće preporuke. Nalazi konstatovani kod većeg broja subjekata su:

- Veći broj preduzeća nije uspostavio odgovarajući sistem internih kontrola po COSO modelu.
- Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja nisu dosljedno primjenjivane odredbe Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI) i Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS).
- Trogodišnji plan nije sačinjen u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima.
- Prijem zaposlenika nije vršen u skladu sa Zakonom o radu s ciljem osiguranja transparentnosti i jednakog pristupa zapošljavanju, niti je primjena izuzeća kod zapošljavanja shodno Uredbi o postupku prijema u radni odnos ispoštovana u potpunosti.
- Ugovori o djelu zaključivani su za sistematizirana radna mjesta.
- Za isplaćene plaće nisu blagovremeno uplaćene obaveze po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstvo i nezaposlenost, što nije u skladu sa Zakonom o doprinosima, Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa i Zakonom o javnim preduzećima.
- Nisu vršena rezervisanja po osnovu sudskih sporova u skladu sa zahtjevima MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.
- Za potraživanja starija od godinu dana nije vršena procjena očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9 – Finansijski instrumenti.
- Na datum bilansa nije vršena ocjena umanjenja vrijednosti imovine, odnosno procjena nadoknadive vrijednosti imovine u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje imovine.
- Nije vršen obračun proizvodnje i evidentiranje zaliha u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe.

- Popis imovine i obaveza nije izvršen detaljno i sveobuhvatno u svim preduzećima, niti je izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom, kako je propisano Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH.
- Bilješke uz finansijske izvještaje nisu sastavljane u skladu s tačkom 25 MRS – a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, s obzirom na to da menadžment pri sastavljanju finansijskih izvještaja nije procijenio i objavio sposobnost preduzeća da nastave poslovati u vremenski neograničenom periodu.
- Nabavke roba, usluga i radova nisu vršene u potpunosti u skladu s procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama i provedbenim aktima.
- Kod vodovodnih preduzeća konstatovani su značajni gubici na mreži prilikom isporuke vode krajnjim kupcima, što ukazuje na bespravne priključke i druge probleme na mreži pri snabdijevanju vodom.
- Veliki dio revidiranih komunalnih preduzeća ne raspolaže dokazima o statusu vlasništva nad nekretninama u posjedu, a posebno nad komunalnom infrastrukturom.

2.5. PRAĆENJE POSTUPANJA PO PREPORUKAMA IZ RANIJE PROVEDENIH FINANSIJSKIH REVIZIJA

Ured za reviziju prvi put je proveo osam praćenja postupanja po preporukama iz ranijih finansijskih revizija.

Obavljen je uvid u aktivnosti koje su subjekti poduzeli na implementaciji datih preporuka od objave konačnog izvještaja do 30. 6. 2022. godine, te su doneseni zaključci o postupanju po preporukama.

Izvršena je ocjena postupanja po preporukama, koja je klasifikovana prema sljedećim kategorijama:

- realizovana preporuka
- djelimično realizovana preporuka
- nerealizovana preporuka
- preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja

Red. br.	Subjekti revizije	Godina za koju je vršena finansijska revizija	Broj datih preporuka	Postupanje po preporukama datim u izveštajima u prethodnim godinama			
				Realizovano	Djelimično	Nerealizovano	Bez ocjene/ neprovodivo
1.	RMU „Breza“ d.o.o. Breza	2016.	18	1	4	13	0
			100%	6%	22%	72%	0%
2.	RMU „Zenica“ d.o.o. Zenica	2016.	19	2	4	12	1
			100%	11%	21%	63%	5%
3.	RMU „Đurđevik“ d.o.o. Đurđevik	2016.	14	2	3	9	0
			100%	14%	21%	64%	0%
4.	„Rudnici boksite“ d.o.o. Posušje	2017.	14	1	3	10	0
			100%	7%	21%	71%	0%
5.	Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove	2016.	24	17	3	1	3
			100%	71%	13%	4%	13%
6.	Javna ustanova „Opća bolnica Konjic“	2019.	25	13	6	4	2
			100%	52%	24%	16%	8%
7.	Ustanova iz djelokruga socijalne zaštite – Ljubuški	2019.	11	7	3	1	0
			100%	64%	27%	9%	0%
8.	Javna ustanova Zavod za zbrinjavanje mentalno invalidne djece i omladine Pazarić	2020.	28	8	11	7	2
			100%	29%	39%	25%	7%
UKUPNO			153	51	37	57	8

S obzirom na to da je praćenjem postupanja po preporukama utvrđeno da:

- u posmatranom periodu kod većine subjekata značajan broj preporuka nije realizovan,
- ili da subjekti nisu postupili u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestili o poduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizijskom izveštaju,
- te da Parlamentarna komisija nije razmatrala ili nije sačinila izveštaj koji bi bio upućen na Parlament FBiH,

u ovim izveštajima date su dodatne preporuke revidiranim subjektima i Parlamentarnoj komisiji, s ciljem bolje implementacije preporuka i otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

2.6. OBAVLJANJE PRETHODNIH FINANSIJSKIH REVIZIJA ZA 2022. GODINU

Plan revizije za 2022/2023. donesen je 22. 12. 2022, kojim je predviđeno obavljanje 103 revizije za 2022. godinu, što je do sada najveći planirani broj, i 12 praćenja postupanja po preporukama iz izvještaja o finansijskoj reviziji iz prethodnih godina. Plan je dostavljen Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju i objavljen na internet-stranici Ureda za reviziju.

Od oktobra 2022. do kraja januara 2023. godine obavljene su prethodne revizije sljedećih subjekata:

Redni broj	Naziv subjekta
Korisnici Budžeta FBiH	
1.	Parlament Federacije Bosne i Hercegovine
2.	Predsjednik i dva potpredsjednika Federacije Bosne i Hercegovine
3.	Vlada Federacije Bosne i Hercegovine
4.	Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova
5.	Federalno ministarstvo pravde
6.	Federalno ministarstvo finansija
7.	Federalno ministarstvo energije, rудarstva i industrije
8.	Federalno ministarstvo prometa i komunikacija
9.	Federalno ministarstvo zdravstva
10.	Federalno ministarstvo trgovine
11.	Federalno ministarstvo prostornog uređenja
12.	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva
13.	Federalno ministarstvo za pitanje boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata
14.	Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta
15.	Federalno ministarstvo rada i socijalne politike
16.	Federalno ministarstvo kulture i sporta
17.	Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica
18.	Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke
19.	Federalno ministarstvo okoliša i turizma
20.	Federalna agencija za upravljanje oduzetom imovinom
21.	Federalna uprava policije
22.	Federalni zavod za penzijsko/mirovinsko i invalidsko osiguranje
23.	Služba za zajedničke poslove organa i tijela FBiH
24.	Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine
25.	Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine
Kantoni i institucije kantona, gradovi i općine	
1.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde
2.	Hercegbosanska županija

3.	Tuzlanski kanton
4.	Zeničko-dobojski kanton
5.	Županija Posavska
6.	Ministarstvo finansija Hercegovačko-neretvanskog kantona
7.	Ministarstvo finansija Kantona Sarajevo
8.	Ministarstvo finansija Unsko-sanskog kantona
9.	Ministarstvo trgovine, turizma i saobraćaja Tuzlanskog kantona
10.	Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo
11.	Kantonalna uprava civilne zaštite Tuzla
12.	Grad Bihać
13.	Grad Ljubuški
14.	Grad Visoko
15.	Grad Živinice
16.	Općina Breza
17.	Općina Bugojno
18.	Općina Bužim
19.	Općina Centar Sarajevo
20.	Općina Domaljevac – Šamac
21.	Općina Donji Vakuf
22.	Općina Fojnica
23.	Opština Glamoč
24.	Općina Jajce
25.	Općina Ključ
26.	Općina Olovno
27.	Općina Prozor – Rama
28.	Općina Ravno
29.	Općina Stari Grad Sarajevo
30.	Općina Trnovo

Redni broj	Zavodi, fondovi i javne ustanove
1.	Federalni zavod za zapošljavanje
2.	Zavod zdravstvenog osiguranja i reosiguranja Federacije Bosne i Hercegovine
3.	Zavod zdravstvenog osiguranja Hercegovačko-neretvanske županije/kantona
4.	Zavod za zdravstveno osiguranje Srednjbosanskog kantona/kantona Središnja Bosna
5.	Zavod zdravstvenog osiguranja Tuzlanskog kantona
6.	Zavod zdravstvenog osiguranja Unsko-sanskog kantona
7.	Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona
8.	Zavod zdravstvenog osiguranja Županije Posavske
9.	Zdravstvena ustanova Dom zdravlja Cazin
10.	Zdravstvena ustanova Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać

11.	Javna zdravstvena ustanova Univerzitetski klinički centar Tuzla
12.	Javna ustanova Dom zdravlja „Dr. Isak Samokovlja“ Goražde
13.	Javna ustanova Dom zdravlja Kiseljak
14.	Javna ustanova Dom zdravlja Konjic
15.	Dom zdravlja Livno
16.	Dom zdravlja Ljubuški
17.	Dom zdravlja Odžak
18.	Javna ustanova Dom zdravlja „Stari Grad“ Mostar
19.	Dom zdravlja Tomislavgrad
20.	Javna ustanova Dom zdravlja Zavidovići
21.	Javna zdravstvena ustanova Dom zdravlja Živinice
22.	Klinički centar Univerziteta u Sarajevu
23.	Sveučilišna klinička bolnica Mostar
24.	Javna ustanova „Služba za zapošljavanje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde“
25.	Služba za upošljavanje Županije Posavske
26.	Finansijsko-informatička agencija
27.	Javna ustanova „Studentski centar“ Sarajevo
28.	Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju

Redni broj	Preduzeća u većinskom državnom vlasništvu
1.	Javno preduzeće „Autoceste Federacije BiH“ d.o.o. Mostar
2.	Javno preduzeće „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo
3.	Javno preduzeće „Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne“ d.d. Mostar
4.	Igman d.d. Konjic
5.	ISKRAEMECO Sarajevo d.o.o. Sarajevo
6.	Javno preduzeće „Komunalno“ d.o.o. Grude
7.	Javno preduzeće „Lokom“ d.o.o. Sarajevo
8.	Javno preduzeće Međunarodni aerodrom „Sarajevo“ d.o.o. Sarajevo
9.	Javno preduzeće za gradski prevoz putnika „Mostar Bus“ d.o.o. Mostar
10.	Javno preduzeće Nacionalni park „Una“ d.o.o. Bihać
11.	Operator – Terminali Federacije BiH d.o.o. Sarajevo – konsolidovani izvještaji
12.	Rudnici mrkog uglja „Banovići“ d.d. Banovići
13.	Union Banka d.d. Sarajevo
14.	Zrak d.d. Sarajevo
15.	Javno preduzeće „9. septembar“ d.d. Srebrenik
16.	Javno komunalno preduzeće „Čistoća“ d.o.o. Široki Brijeg
17.	Kontonalno javno komunalno preduzeće „Pokop“ d.o.o. Sarajevo
18.	Javno komunalno preduzeće Pannonica d.o.o. Tuzla
19.	Javno komunalno preduzeće „Visoko“ d.o.o. Visoko

Sa 31. 1. 2023. godine **izvršene su sve prethodne revizije, izuzev jedne, i za svaku je poslato pismo menadžmentu**, u kojima je ukazano na uočene nepravilnosti u sistemu internih kontrola i knjigovodstvenom evidentiranju, koje se mogu otkloniti do sačinjanja finansijskih izvještaja.

Revizija Union Banke d.d. Sarajevo nije izvršena zbog nastalog ograničenja djelokruga revizije, odnosno nemogućnosti pristupa dokumentaciji Banke. Zbog toga donesen je Zaključak o privremenoj obustavi ove revizije o čemu su obaviješteni kantonalno i federalno tužilaštvo, Parlament FBiH, Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju, Vlada FBiH i Federalno ministarstvo finansija.

3. REVIZIJA UČINKA

U 2022. godini objavljeno je šest izvještaja revizije učinka. Tri su se odnosila na provedene revizije, a preostala tri na praćenja realizacije preporuka iz ranije objavljenih izvještaja. Provedena je predstudija i glavna studija za paralelnu reviziju koja se realizuje u saradnji sa DRI Crne Gore, te predstudija za jednu novu reviziju učinka, koje će se realizovati u 2023. godini.

Shodno članu 14. Zakona o reviziji, Ured za reviziju ima pravo izvršiti pregled ili ispitivanje određenog aspekta poslovanja cijele ili dijela institucije, programa ili aktivnosti u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti s kojima ta institucija koristi svoje resurse i o tome izvještavati javnost na način koji određuje ovaj Zakon.

INTOSAI-jevi standardi vrhovnih revizijskih institucija (u dalnjem tekstu: ISSAI) principe ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti definisu na sljedeći način:¹⁵

Ekonomičnost

Svođenje troškova resursa na najmanju moguću mjeru

Efikasnost

Najbolje moguće korištenje raspoloživih resursa

Efektivnost

Ispunjavanje postavljenih ciljeva i postizanje predviđenih rezultata

Glavna pitanja kojima se bavi revizija učinka su:¹⁶

- Da li se rade prave stvari?
- Da li se stvari rade na pravi način?
- Ako nije tako, koji su razlozi?

Prvo pitanje odnosi se na efektivnost ili uticaj na društvo. Drugo pitanje ispituje da li se aktivnosti ili mjere realizuju na najjeftiniji i najbolji način uzimajući u obzir raspoložive resurse, te ispituje ekonomičnost ili efikasnost poduzetih aktivnosti ili mjera.

Revizija učinka treba doprinijeti boljim javnim uslugama, kvalitetnijem trošenju javnog novca i većem stepenu transparentnosti i javne odgovornosti.

¹⁵ ISSAI 300.11

¹⁶ INTOSAI GUID 3910 – Building a Performance Audit Function

Proces revizije učinka sastoji se od četiri glavne faze:

➤ Planiranje

Planiranje u reviziji učinka sastoji se od strateškog, godišnjeg, te planiranja na nivou individualne revizije.

U okviru strateškog planiranja utvrđuju se potencijalne oblasti i prioriteti rada u periodu od više godina.

Godišnjim planom utvrđuje se broj revizija učinka koje će se obaviti u jednoj godini, njihovo trajanje i ostale značajne aktivnosti.

Planiranje individualnih revizija vrši se na osnovu godišnjeg plana. Individualne revizije se, shodno usvojenoj metodologiji, planiraju u fazi predstudije. Svrha predstudijskog istraživanja je da se utvrdi mogućnost za provođenje glavne studije, te identificiše revizijski problem, cilj, subjekti i kriteriji revizije, te metodologiju koja će se koristiti u glavnoj studiji.

Kao rezultat predstudije sačinjava se memorandum sa planom rada, koji odobrava generalni revizor. Plan rada treba omogućiti provođenje revizije na efikasan, ekonomičan i efektivan način.

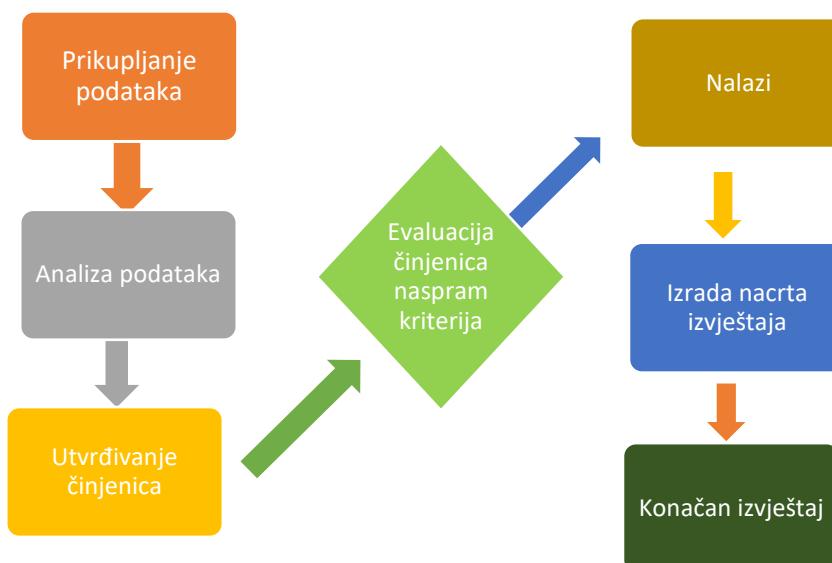
Kada se na osnovu predstudije ocijeni da se glavna studija ne može ili ne treba provesti, donosi se memorandum o odustajanju od glavne studije, koji sadrži rezultate predstudije i razloge zbog kojih revizija neće biti izvršena.

➤ Obavljanje revizije (glavna studija)

Svrha glavne studije je prikupiti i analizirati potrebne podatke, ocijeniti činjenice naspram utvrđenih kriterija, te izraditi nacrt izvještaja. Ova faza počinje donošenjem odluke o provođenju glavne studije. Zadatak timova za reviziju je prikupljanje dovoljnih, relevantnih i pouzdanih dokaza koji podržavaju nalaze. Neophodan je profesionalni stav i prosudba revizora, kako bi kvalitet i kvantitet prikupljenih dokaza pružio odgovore na revizorska pitanja, te omogućio izvođenje adekvatnih zaključaka i davanje preporuka.

Metode koje se koriste u reviziji učinka manje su standardizirane nego u finansijskoj reviziji i mogu se razlikovati od revizije do revizije. Primjenjuju se različite metode društvenih nauka, poput upitnika, intervjeta, fokus grupa, te kvantitativne i kvalitativne metode¹⁷ analize podataka.

Proces izvršenja revizije prikazan je u grafikonu:

➤ Izvještavanje

Rezultati rada revizije učinka objavljaju se u izvještaju. Njegova svrha je da rezultate revizije predstavi zakonodavnoj i izvršnoj vlasti, subjektu revizije i javnosti na objektivan i pouzdan način. Sadržaj izvještaja može se razlikovati od revizije do revizije, u zavisnosti od teme koja se obrađuje. Za razliku od finansijske revizije, u izvještajima revizije učinka ne daje se mišljenje, nego se na osnovu nalaza izvode zaključci koji pružaju odgovor na postavljena revizijska pitanja. Nalazi i zaključci trebaju se bazirati na dokazima i biti jasno razgraničeni u izvještaju.

¹⁷ Naprimjer analiza trendova, regresivna analiza, DEA metoda, te kvalitativne metode analize dokumentacije i intervjeta

Nacrt izvještaja se, shodno Zakonu o reviziji, dostavlja subjektima na očitovanje, nakon čega se sačinjava konačan izvještaj. U skladu s članom 16. Zakona o reviziji, Ured u roku od 30 dana od završetka revizija dostavlja konačne izvještaje revidiranim institucijama i Parlamentu FBiH. Izvještaji se u isto vrijeme dostavljaju i Vladi i Predsjedniku FBiH.

Svaki izvještaj se, uz prigodno saopćenje za javnost, objavljuje na internet-stranici Ureda za reviziju. Preporuke date u objavljenim izvještajima evidentiraju su u Registru preporuka revizije učinka, koji je također objavljen na internet-stranici Ureda.

➤ Praćenje realizacije preporuka

Izvještavanje o naknadnim mjerama koje su poduzete u pogledu nalaza i preporuka revizije predstavlja način da se osigura da oni koji su zaduženi za upravljanje javnim sektorom izvršavaju svoje odgovornosti i poduzimaju odgovarajuće korektivne mjere.¹⁸

Praćenje realizacije preporuka revizije učinka predstavlja važan dio revizijskog postupka, predviđen ISSAI standardima. Riječ je o korisnom alatu za jačanje uticaja revizije i unapređenje budućeg rada. Predstavlja završnu fazu u revizijskom ciklusu, koja se provodi s namjerom osiguranja povratnih informacija o realizaciji datih preporuka. Prilikom praćenja provjerava se da li su subjekti u razumnom periodu adekvatno riješili probleme i nedostatke ustanovljene revizijom.¹⁹ Cilj je potaknuti mehanizme odgovornosti i na taj način dovesti do veće realizacije preporuka.

Shodno usvojenoj metodologiji, Ured za reviziju na osnovu odluke o provođenju praćenja realizacije preporuka određuje izvještaj revizije učinka čije preporuke će biti predmet praćenja, tim i dinamiku praćenja. Podaci i informacije o aktivnostima poduzetim s ciljem realizacije preporuka prikupljaju se putem upitnika. Također, vrši se detaljna analiza relevantne regulative i dokumentacije koju dostavljaju subjekti revizije kako bi dokazali poduzete aktivnosti.

Prije sačinjavanja konačnog izvještaja, nacrti se dostavljaju subjektima revizije na komentar. Konačan izvještaj o praćenju dostavlja se istim subjektima kao i izvještaji o provedenim revizijama, te se uz saopćenje za javnost objavljuje na internet-stranici Ureda.

Nakon objave izvještaja, Registar preporuka se ažurira podacima o statusu realizacije preporuka.

¹⁸ INTOSAI P-12

¹⁹ ISSAI 3000.136

3.1. OBAVLJANJE REVIZIJE UČINKA U 2022. GODINI

U 2022. godini, u skladu s Planom i programom rada, objavljeno je šest izvještaja revizije učinka, od čega su tri o temama koje do sada nisu bile predmet revizije, dok su se tri odnosila na praćenje realizacije preporuka.

Pregled objavljenih izvještaja revizija učinka:

Red. br.	Naziv izvještaja revizije učinka	Datum objave
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka“	23. 3. 2022.
2.	Efikasnost drugostepenih organa u postupanju po žalbama	11. 4. 2022.
3.	Efikasnost lokalne uprave u rješavanju zahtjeva građana	23. 5. 2022.
4.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“	24. 6. 2022.
5.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine“	24. 10. 2022.
6.	Upravljanje robnim rezervama u Federaciji Bosne i Hercegovine	15. 12. 2022.

3.1.1. REVIZIJA UČINKA – NOVE TEME

S obzirom na nadležnost Ureda, izuzetno je širok dijapazon tema kojima se bavi revizija učinka, te se njome obuhvataju aktivnosti subjekata javnog sektora na svim nivoima vlasti u FBiH. U posljednjim godinama posebna pažnja posvećena je aktuelnim krizama koje potresaju našu zemlju i svijet, kao i ispunjenju Ciljeva održivog razvoja UN-a.

Sektor za reviziju učinka je u 2022. godini okončao glavne studije „Efikasnost drugostepenih organa u postupanju po žalbama“ i „Efikasnost lokalne uprave u rješavanju zahtjeva građana“, koje su započele u 2022. godini. Također, provedena je predstudija, glavna studija i izvještavanje za reviziju učinka „Upravljanje robnim rezervama u Federaciji Bosne i Hercegovine“.

Provedene revizije obuhvatile su 40 subjekata, a dato je 37 preporuka upućenih na 50 subjekata, što je prikazano u tabeli:

R. br.	Revizija učinka	Subjekti revizije	Broj subjekata obuhvaćenih revizijom	Broj subjekata kojima su date preporuke	Broj datih preporuka	Vremenski obuhvat revizije
1.	Efikasnost drugostepenih organa u postupanju po žalbama	Federalno ministarstvo finansija Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno -oslobodilačkog rata Federalno ministarstvo pravde	3	3	12	2016– 2020.
2.	Efikasnost lokalne uprave u rješavanju zahtjeva građana	26 općina/gradova ²⁰ Federalno ministarstvo pravde Federalno ministarstvo prometa i komunikacija Generalni sekretarijat Vlade FBIH	29	29	15	2018– 2020.
3.	Upravljanje robnim rezervama u Federaciji Bosne i Hercegovine	Federalna direkcija robnih rezervi Kantonalna direkcija robnih rezervi Bosansko- podrinjskog kantona Direkcija za robne rezerve Hercegbosanske županije Direkcija za robne rezerve Kantona Sarajevo	8	18 ²¹	10	2019– 2021.

²⁰ Novi Grad Sarajevo, Travnik, Tešanj, Sanski Most, Vitez, Novo Sarajevo, Orašje, Odžak, Grude, Teočak, Bosanski Petrovac, Dobojski Jug, Ravnica, Glamoč, Foča, Kreševo, Trnovo, Tuzla, Zenica, Mostar, Cazin, Živinice, Livno, Široki Brijeg, Čapljina, Goražde

²¹ Preporuka vezana za unapređenje regulatornog okvira je, pored Vlade FBIH koja je bila subjekt revizije, data vladama kantona u FBIH koje nisu bile direktno obuhvaćene revizijom s obzirom na njihove nadležnosti u predlaganju kantonalnih zakona.

	Kantonalna direkcija robnih rezervi Tuzlanskog kantona Poljoprivredni zavod Unsko-sanskog kantona Kantonalna direkcija robnih rezervi Zeničko-dobojskog kantona Vlada FBiH			
UKUPNO		40	50	37

Po okončanju glavnih studija za sve tri revizije organizovane su fokus grupe na koje su pozvani svi subjekti revizije. Fokus grupa je kvalitativna metoda koja se koristi u reviziji učinka kako bi se subjekti upoznali s preliminarnim nalazima revizije. Na ovaj način pružena je prilika subjektima revizije i ostalim zainteresovanim stranama da daju svoj doprinos u svrhu što kvalitetnije prezentacije revizijskih tema.

Prilikom sačinjavanja konačnih izvještaja posebna pažnja posvećena je izvještaju „Upravljanje robnim rezervama u Federaciji Bosne i Hercegovine“, s obzirom na to da su prilikom provođenja ove revizije korišteni podaci koji su, prema postojećim zakonima o robnim rezervama, označeni kao državna tajna. U skladu s članom 45. Zakona o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, Ured za reviziju pripremio je Izvještaj kao povjerljivu informaciju i dostavio ga Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju. S ciljem informisanja javnosti o ovoj reviziji, sačinjena je i objavljena skraćena verzija izvještaja koja ne sadrži povjerljive informacije. Na ovaj način Ured je potvrdio svoju relevantnost i aktuelnost u periodu krize, te je ukazao na značaj jačanja odgovornosti, transparentnosti i integriteta u ovom izazovnom periodu.

Izvještaji revizije učinka koji su objavljeni u 2022. godini dobro su prihvaćeni u medijima i bili su predmet brojnih medijskih članaka.

Najvažniji nalazi iz objavljenih izvještaja revizije učinka:

- Utvrđena su značajna kašnjenja u rješavanju žalbi u drugostepenom upravnom postupku iz nadležnosti ministarstava obuhvaćenih revizijom. Federalno ministarstvo finansija je u promatranom periodu, od ukupnog broja riješenih žalbi, svega 1% riješilo u zakonskom roku, dok je Federalno ministarstvo za pitanja boraca i invalida odbrambeno-oslobodilačkog rata 44% žalbi riješilo u zakonskom roku.
- Nadležna ministarstva ne prate podatke o tome kolika su kašnjenja u rješavanju žalbi. Također, nisu osigurala interni nadzor i izvještavanje o rješavanju upravnih stvari kako bi omogućila definisanje odgovarajućih mjera za unapređenje efikasnosti u ovoj oblasti.

Izostao je i odgovarajući nadzor Federalnog ministarstva pravde, kako bi se osiguralo rješavanje po žalbama u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku i odgovarajuće izvještavanje u ovoj oblasti.

- Gradovi i općine u Federaciji BiH nisu osigurali brzo i jednostavno podnošenje zahtjeva, niti je osigurano rješavanje zahtjeva građana u propisanim rokovima.
- U gradovima i općinama nisu uvedene elektronske usluge niti su poduzimane potrebne aktivnosti kako bi se ranjivim skupinama stanovništva, kojima je potrebna posebna pomoć, olakšao pristup informacijama i predaja zahtjeva.
- U Federaciji BiH nisu uspostavljene odgovarajuće regulatorne i institucionalne pretpostavke za efikasno upravljanje robnim rezervama. Pitanje tajnosti podataka o robnim rezervama nije uređeno na odgovarajući način, zbog čega osnovni podaci o robnim rezervama nisu dovoljno transparentni.
- Nabavke robnih rezervi nisu bile efikasne i u pojedinim direkcijama vršene su po izuzeću od primjene Zakona o javnim nabavkama. Nisu osigurane dovoljne količine roba koje bi omogućile direkcijama blagovremeno intervenisanje robnim rezervama u za to predviđenim situacijama.
- U posmatranom periodu revizije, kao i u ranijim godinama, direkcije nisu intervenisale robnim rezervama radi stabilizacije tržišta.

3.1.2. REVIZIJA UČINKA – PRAĆENJE REALIZACIJE PREPORUKA

U 2022. godini izvršeno je praćenje realizacije preporuka iz tri ranije objavljena izvještaja revizije učinka. Analizirane su aktivnosti 30 subjekata revizije na realizaciji ukupno 32 date preporuke.

R. B.	Izvještaj o praćenju realizacije preporuka revizije učinka	Godina kada je provedena revizija	Broj subjekata obuhvaćenih praćenjem	Broj preporuka koje su bile predmet praćenja
1.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine“	2016.	4	13
2.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka“	2019.	15	13
3.	Praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja revizije učinka „Efikasnost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“	2020.	11	6
UKUPNO			30	32

Status realizacije preporuka po subjektima revizije učinka „**Uspostava i funkcionisanje interne revizije u javnom sektoru u Federaciji Bosne i Hercegovine**“:

Subjekti odgovorni za realizaciju preporuka	Broj preporuka koje su provedene	Broj preporuka koje su djelimično provedene	Broj preporuka za koje su pokrenute početne aktivnosti	Broj preporuka koje nisu provedene	Ukupan broj preporuka po subjektu
1. Parlament FBiH	1	-	-	-	1
2. Vlada FBiH	1	1	-	-	2
3. Federalno ministarstvo finansija	2	1	-	-	3
4. Centralna harmonizacijska jedinica	2	2	-	-	4
5. Rukovodioci institucija javnog sektora*	-	1	2	-	3

* Za preporuke koje su date rukovodiocima institucija javnog sektora u FBiH koji su obveznici uspostave JUR procijenjen je jedinstven status realizacije temeljem informacija i dokumentacije koju je dostavila CHJ FMF.

Status realizacije preporuka po subjektima revizije učinka „**Aktivnosti nadležnih institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine na smanjenju zagađenosti zraka**“:

Subjekti odgovorni za realizaciju preporuka	Broj preporuka koje su provedene	Broj preporuka koje su djelimično provedene	Broj preporuka za koje su pokrenute početne aktivnosti	Broj preporuka koje nisu provedene	Ukupan broj preporuka po subjektu
1. Parlament FBiH	1	-	1	-	2
2. Vlada FBiH	-	-	1	-	1
3. Federalno ministarstvo okoliša i turizma	2	1	2	2	7
4. Federalno ministarstvo prometa i komunikacija	-	-	-	1	1
5. Ministarstvo komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo	2	-	-	-	2
6. Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona	1	-	1	-	2
7. Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona	1	1	-	-	2

8. Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša Hercegovačko-neretvanskog kantona	-	1	-	1	2
9. Ministarstvo graditeljstva, obnove, prostornog uređenja i zaštite okoliša Hercegbosanske županije	-	1	-	1	2
10. Ministarstvo prometa, veza i zaštite okoliša Županije posavske	-	1	-	1	2
11. Federalni hidrometeorološki zavod	1	1	-	-	2
12. Federalna uprava za inspekcijske poslove	-	1	-	-	1
13. Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Zeničko-dobojskog kantona	-	1	-	-	1
14. Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Tuzlanskog kantona	-	1	-	-	1
15. Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Kantona Sarajevo	-	1	-	-	1

Status realizacije preporuka po subjektima revizije učinka „Učinkovitost stečajnog postupka u Federaciji Bosne i Hercegovine“:

Subjekti odgovorni za realizaciju preporuka	Broj preporuka koje su provedene	Broj preporuka koje su djelomično provedene	Broj preporuka za koje su pokrenute početne aktivnosti	Broj preporuka koje nisu provedene	Ukupan broj preporuka po subjektu
1. Federalno ministarstvo pravde	2	-	-	-	2
2. Općinski sud u Sarajevu	-	4	-	-	4
3. Općinski sud u Zenici	1	3	-	-	4
4. Općinski sud u Tuzli	3	1	-	-	4
5. Općinski sud u Mostaru	-	2	1	1	4
6. Općinski sud u Bihaću	-	4	-	-	4
7. Općinski sud u Goraždu	-	3	-	1	4
8. Općinski sud u Travniku	2	2	-	-	4
9. Općinski sud u Širokom Brijegu	-	4	-	-	4
10. Općinski sud u Livnu	1	3	-	-	4
11. Općinski sud u Orašju	-	3	-	1	4

Krajem 2022. godine Sektor za reviziju učinka započeo je praćenje realizacije preporuka iz Izvještaja: „**Uspostavljanje efikasnog sistema planiranja i donošenja strategija Federacije Bosne i Hercegovine**“, koje će biti okončano u 2023. godini.

3.2. PROVOĐENJE NOVIH PREDSTUDIJA

U 2022. godini potpisana je **Memorandum o saradnji** za provođenje paralelne revizije sa Državnom revizorskom institucijom Crne Gore na temu „Zaštita rijeka u FBiH“, kojim je predviđeno da potpisnici izvrše vlastite revizije u skladu s mandatom i ciljevima, a da se saradnja odvija u duhu povjerenja i otvorenosti. U 2022. godini provedena je predstudija i glavna studija, a procedura okončanja nacrta izvještaja i izvještavanje o ovoj reviziji realizovat će se u 2023. godini.

- ✓ Paralelna revizija predstavlja način razvijanja kapaciteta revizije učinka i priliku za jačanje kompetentnosti, profesionalnosti, održivosti i inovativnosti. Također, razmjena znanja i naučenih lekcija kroz projekte paralelne revizije širi horizonte i otvara novi pogled na djelovanje institucija javnog sektora. Važnost saradnje s vrhovnim revizijskim institucijama iz drugih zemalja u duhu je *Limske deklaracije* u dijelu proširivanja međunarodne razmjene iskustava, te predstavlja temelj razvoja revizijske struke i razumnu opciju za vrhovne revizijske institucije koje žele imati važnu ulogu u budućnosti.

Također, provedena je predstudija za reviziju učinka „Upravljanje ljudskim resursima u domovima zdravlja“, koja će biti okončana u 2023. godini.

4. RAZVOJ, METODOLOGIJA I UPRAVLJANJE KVALITETOM

U Sektoru za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom u 2022. godini aktivnosti su bile usmjerene na izradu i unapređenje metodologije rada u finansijskoj i reviziji učinka, organizaciju interne obuke revizorskog osoblja i provođenje kontrole kvaliteta svih revizorskih izvještaja, nacrta i konačnih. U kontinuitetu se vršilo praćenje INTOSAI Okvira profesionalnih objava te ažurirali prevodi standarda.

U oblasti metodologije, aktivnosti su se odnosile na:

- usklađivanje metodologije i radnih dokumenata za finansijsku i reviziju učinka sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i INTOSAI Okvirom profesionalnih objava;
- usklađivanje forme i sadržaja izvještaja o finansijskoj reviziji za 2021. godinu;
- praćenje implementacije metodologije finansijske i revizije usklađenosti i usklađivanje sa zahtjevima i potrebama iskazanim u toku revizija;
- izradu procedura za praćenje procesa revizije;
- ažuriranje metodologije za reviziju i procedura za 2022. godinu, uključujući formiranje novih pregleda u skladu s potrebama izvještavanja.

U oblasti kontrole kvaliteta prioritet je dat unapređenju i primjeni metodologije za kontrolu kvaliteta finansijske i revizije učinka. Aktivnosti su bile usmjerenе na kontrolu u toku izvršenja finansijske revizije i revizije učinka (tzv. vrući pregled) i u fazi izvještavanja o izvršenoj reviziji. Sektor je izvršio vrući pregled svih sačinjenih prijedloga tema, predstudijskih memoranduma, pisama menadžmentu, nacrta i konačnih izvještaja o finansijskim revizijama i revizijama učinka. Zbog ograničenih ljudskih resursa, odnosno angažovanja cjelokupnog raspoloživog revizorskog osoblja na realizaciji Plana revizija za 2021/2022., u 2022. godini nije izvršena planirana kontrola osiguranja kvaliteta (tzv. hladni pregled) finansijske revizije.

Poslovi razvoja odnose se na obuke i stručno usavršavanje revizorskog i ostalog osoblja. Sektor je u najvećem dijelu imao koordinirajuću ulogu u raznim internim i eksternim obukama. Kao i prethodnih godina, prije završne revizije, u februaru 2022. organizovana je interna obuka za finansijske revizore koja je obuhvatila sve revizijske standarde potrebne za izvršenje revizije, kao i oblast metodologije za izvršenje i izvještavanje o obavljenoj reviziji. Tokom cijelog procesa revizija, kao vid kontrole kvaliteta, organizovane su prezentacije i rasprave između revizora i menadžmenta Ureda, na kojima se transparentno raspravljalo o nalazima finansijske i revizije učinka. Revizori za finansijsku reviziju tokom godine učestvovali su na eksternim stručnim seminarima iz oblasti računovodstva, revizije i finansijskog izvještavanja. Uspješno je završeno učešće četiri revizora u pilot-programu profesionalne edukacije revizora vrhovnih revizijskih institucija (PESA-P) u organizaciji INTOSAI razvojne inicijative (IDI). Također, tri revizora ispred Ureda odabrana su za učešće u obuci „EU Scheme for Young Professionals“, koja je uspješno okončana. Revizori učinka su redovno učestvovali i na regionalnim sastancima i radionicama o rodnoj ravnopravnosti koje je organizovao UN Women, kao i na webinarima iz oblasti digitalizacije javne uprave u organizaciji SIGMA-e. Rukovodioći sektora za reviziju bili su panelisti na Prvom kongresu javnog sektora u organizaciji Revicona, gdje su prezentirane koristi, izazovi i iskustva u provođenju revizije učinka.

Sektor je tokom godine učestvovao i u:

- unapređenju i dopuni novim podacima uspostavljenih baza podataka (Registar subjekata revizije, Registar propisa, Registar preporuka finansijske revizije i Registar preporuka revizije učinka);
- sačinjavanju odgovarajućih izvještaja na osnovu podataka iz uspostavljenih baza;
- kontinuiranom ažuriranju i izmjeni metodologije, radnih dokumenata, procedura i formi izvještaja;
- izradi, na osnovu pojedinačnih izvještaja revizora, izvještaja za planirane i ostvarene revizor sate;
- izradi pregleda i analiza u kojima su sadržani podaci o obavljenim revizijama (data mišljenja, broj preporuka, tim koji je obavio reviziju, osnove za data mišljenja, analiza postupanja po preporukama iz prethodne godine, kumulativni pregled o obavljenim revizijama od početka rada Ureda za reviziju i drugi pregledi);
- kreiranju registara preporuka za finansijsku i reviziju učinka, koji se redovno ažuriraju nakon izmjena u procesu revizija i objavljaju se na internet-stranici.

5. OSTALE AKTIVNOSTI

5.1. FINANSIJE I RAČUNOVODSTVO

U skladu s Planom i programom rada Ureda za reviziju za 2022. godinu, u dijelu koji se odnosi na planirane aktivnosti Odjeljenja za finansijsko-računovodstvene poslove svi radni zadaci izvršeni su blagovremeno i prema važećim zakonskim propisima.

U propisanim rokovima i shodno metodologiji sačinjeni su i nadležnim institucijama dostavljeni:

- godišnji, kvartalni i mjesecni finansijski planovi za 2022. godinu,
- tromjesečni finansijski izvještaji o izvršavanju budžeta za 2022. godinu, mjesecni i godišnji statistički podaci o radnicima, mjesecni i godišnji podaci o isplaćenim plaćama i drugi propisani izvještaji,
- Dokument okvirnog budžeta za period 2023–2025. godine,
- Nacrt budžeta za 2023. godinu i projekcije za 2023. i 2025. godinu,
- Godišnji finansijski izvještaj za 2021. godinu.

Obavljena je kontrola, obrada i knjiženje svih finansijskih transakcija i stvorenih obaveza za 2022. godinu u poslovnim knjigama Ureda za reviziju po zaprimljenim računima, blagajničkim izvještajima, izdatim nalozima za službena putovanja i drugim knjigovodstvenim dokumentima. Izvršena je obrada, kontrola i obračun i isplata plaća i drugih naknada zaposlenika Ureda za reviziju za 2022. godinu.

Menadžmentu Ureda dostavljeni su na odobravanje svi akti koji su vezani za realizaciju radnih zadataka Odjeljenja u formi zakonskih i internih izvještaja i analiza. Za finansiranje rada Ureda za reviziju za 2022. godinu odobrena su sredstva u iznosu od 5.452.903 KM.

Izvršenje budžeta Ureda za 2022. godinu ostvareno je 79% u odnosu na odobrena sredstva. U skladu sa zakonskim propisima, u toku godine izvršene su dvije preraspodjele sredstava sa ekonomskog koda 821300 – Nabavka opreme, na budžetski kod 831500 – Nabavka stalnih sredstava u obliku prava, u ukupnom iznosu od 28.000 KM. Preraspodjela je odobrena Rješenjem Federalnog ministarstva finansija broj: 06-11-3-5-2892/22 od 14. 4. 2022. i Rješenjem broj: 06-11-3-5-2892-2/22 od 11. 8. 2022. godine.

U tabeli je prikaz izvršenja budžeta u odnosu na odobrena sredstva po glavnoj grupi konta:

R. B.	Konto	Opis	Odobreni budžet za 2022. godinu	Izvršenje za 2022. godinu	Indeks (5/4) x 100
1	2	3	4	5	6
1.	611	Plaće i naknade troškova zaposlenih	3.975.397	3.406.957	86
1.1.	6111	Bruto plaće i naknade plaće	3.599.398	3.048.796	85
1.2.	6112	Naknade troškova zaposlenih	375.999	358.161	95
2.	612	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	377.936	324.595	86
3.	613	Izdaci za materijal i usluge	873.230	495.434	57
3.1.	6131	Putni troškovi	192.280	120.999	63
3.2.	6132	Izdaci za energiju	86.170	78.569	91
3.3.	6133	Izdaci za komunalne usluge	75.400	55.710	74
3.4.	6134	Nabavka materijala i sitnog inventara	72.050	60.171	84
3.5.	6135	Izdaci za usluge prevoza i goriva	35.450	29.998	85
3.6.	6136	Unajmljivanje imovine i opreme	195.000	18.850	10
3.7.	6137	Izdaci za tekuće održavanje	52.500	34.175	65
3.8.	6138	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i platnog prometa	21.100	12.604	60
3.9.	6139	Ugovorene i druge posebne usluge	143.280	84.358	59
3.10.	6139	Ugovorene i druge posebne usluge – Izdaci za izvršenje sudskeh presuda i rješenja o izvršenju	0	0	0
3.11.	6139	Izmirenje sudskeh presuda i rješenja o izvršenju – Vansudska nagodba	0	0	0
4.	614	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	20.000	13.400	67
4.1.	6141	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	20.000	13.400	67
4.2.	6148	Drugi tekući rashodi – Izdaci za izvršenje sudskeh presuda i rješenja o izvršenju	0	0	0
4.3.	6148	Drugi tekući rashodi – Izdaci za izmirenje sudskeh presuda i rješenja o izvršenju – Vansudska nagodba	0	0	0
5.	821	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	206.340	89.180	43
5.1.	8213	Nabavka opreme	144.840	31.237	22
5.2.	8215	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	61.500	57.943	94
UKUPNO			5.452.903	4.329.566	79

5.2. LJUDSKI RESURSI, PRAVNI I OPĆI POSLOVI

Odjeljenje za pravne i opće poslove i ljudske resurse obavljalo je stručne pravne poslove; davana je pravna podrška revizorima; vršena je izrada općih akata, obligacionih ugovora i ugovora o radu, odluka, rješenja i drugih pojedinačnih akata; planirane su i provođene javne nabavke, te su vršeni drugi pravni poslovi u skladu s potrebama službe i po nalogu menadžmenta.

U 2022. godini kontinuirano i blagovremeno je vođena personalna evidencija, formirani su i čuvani personalni dosje, vršeno je kancelarijsko i arhivsko posovanje, organizovanje i vođenje biblioteke, upravljanje i prevoz službenim vozilima Ureda za reviziju i drugi opći poslovi shodno potrebama službe.

Po pitanju javnih nabavki, tokom budžetske 2022. godine uspješno su provedeni i realizovani skoro svi planirani postupci, kao što su: nabavka goriva za službena vozila, nabavka namještaja, kancelarijskog materijala, kompjuterskog materijala, nabavka licenci Office 365 i nabavka licenci za Microsoft softver, usluge hotelskog smještaja, usluge osiguranja imovine, zaposlenika i službenih vozila, usluge održavanja i servisiranja i usluge registracije motornih vozila, usluge sistematskog pregleda zaposlenika, štamparske i knjigovezačke usluge, telekomunikacijske i usluge održavanja opreme. Zbog porasta cijena određenih roba i usluga i u 2022. godini, za određene postupke nabavki sredstva su preraspodijeljena sa drugih stavki: nabavka namješta i nabavka putničkog motornog vozila, dok su postupci nabavke kompjuterske opreme, higijenskog materijala, kompjuterskog materijala (tonera i kertridža) i štamparskih i knjigovezačkih usluga ponavljeni. Postupak nabavke putničkog motornog vozila nije realizovan s obzirom na to da u dva postupka nije bilo dostavljenih ponuda, a u jednom postupku nabavke ugovor je zaključen, ali je zbog kašnjenja u isporuci raskinut. Obaveštenja o postupcima nabavki blagovremeno su objavljivana na Portalu Agencije za javne nabavke. Plan nabavki i njegove izmjene, kao i odluke o postupcima nabavki, objavljivani su na internet stranici Ureda za reviziju.

Po pitanju ljudskih resursa, shodno Zakonu o reviziji i Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta, za izvršavanje poslova i zadataka iz nadležnosti Ureda za reviziju predviđeno je ukupno 145 izvršilaca, tako da je, pored generalnog revizora i zamjenika generalnog revizora, utvrđen potreban broj od 143 izvršioca, od toga za poslove revizije 121 izvršilac, a za administrativne poslove 22 izvršioca.

U tabeli je pregled broja popunjениh radnih mjeseta na 31. 12. 2022. godine:

Organizaciona jedinica/radno mjesto	Popunjeno izvršilaca
Generalni revizor	1
Zamjenik generalnog revizora	1
Kabinet generalnog revizora	3
Sektor za razvoj, metodologiju i upravljanje kvalitetom	5

Sektor za finansijsku reviziju institucija Federacije BiH	10
Sektor za finansijsku reviziju institucija kantona, gradova i općina	12
Sektor za finansijsku reviziju zavoda, fondova i agencija	11
Sektor za finansijsku reviziju javnih preduzeća	10
Sektor za reviziju učinka	11
Odjeljenje za informacione tehnologije	2
Odjeljenje za pravne i opće poslove i ljudske resurse	6
Odjeljenje za finansijsko-računovodstvene poslove	3
Ukupno:	75 + 1 pripravnik

Jačanje kadrovskih kapaciteta jedan je od strateških ciljeva koje Ured za reviziju u narednom periodu treba ostvariti kako bi se omogućilo povećanje obima revizija.

Tokom godine Ured je napustilo šest zaposlenika, od kojih tri po osnovu sticanja uslova za odlazak u penziju. U skladu s odobrenim sredstvima, u 2022. godini provedeno je sedam konkursnih procedura za popunu upražnjenih radnih mesta i tri oglasne procedure:

Konkursi za popunu upražnjenih radnih mesta			
Redni broj	Datum konkursa	Broj pozicija raspisanih konkursom	Broj primljenih zaposlenika
1	7. 2. 2022.	7	1
2	6. 5. 2022.	12	3
3	2. 8. 2022.	13	2
4	19. 10. 2022.	9	4
UKUPNO		41	10
Konkursi za prijem pripravnika			
Redni broj	Datum Konkursa	Broj pozicija raspisanih konkursom	Broj primljenih pripravnika
1	15. 6. 2022.	4	2
2	17. 10. 2022.	4	1
3	5. 12. 2022.	3	2
UKUPNO		11	5
Oglaši za popunu upražnjenih radnih mesta			
Redni broj	Datum oglasa	Broj pozicija raspisanih oglasom	Broj primljenih zaposlenika
1	13. 6. 2022.	1	Niko nije primljen

2	15. 9. 2022.	1	Niko nije primljen
3	5. 12. 2022.	1	Niko nije primljen
UKUPNO		3	0

Shodno raspisanim konkursima, primljeno je ukupno 15 zaposlenika i to: tri revizora za finansijsku reviziju, jedan revizor za reviziju učinka, tri mlađa revizora za finansijsku reviziju, jedan mlađi revizor za reviziju učinka, dva pomoćna revizora za finansijsku reviziju i pet pripravnika.

Iako se budžetom odobravaju sredstva za zapošljavanje, Ured je i u 2022. godini bio suočen s izazovima prilikom zapošljavanja stručnog kadra s obzirom na to da veliki broj kandidata ne ispunjava kriterije u pogledu adekvatnih certifikata (ovlašteni revizori, IT revizori) i radnog iskustva. Nedostaje i kadra s posebnim vještinama i kompetencijama za rad u reviziji učinka. Zbog toga plan zapošljavanja nije u potpunosti ispunjen, što utiče na obim aktivnosti.

U toku 2022. godine raspisana su ukupno **četiri oglasa za izbor i imenovanje direktora odjela za internu reviziju javnih preduzeća**, shodno ovlaštenju generalnog revizora, prema Zakonu o javnim preduzećima u FBiH, i to za: Javno preduzeće „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo; Javno preduzeće „Međunarodni aerodrom Tuzla“ d.o.o. Živinice; Javno preduzeće „Željeznice FBiH“ d.o.o. Sarajevo i Rudnik mrkog uglja „Banovići“ d.d. Banovići.

Ured je tokom godine nastojao riješiti i problem nedovoljnog smještaja u Sarajevu, ali adekvatno rješenje nije nađeno.

5.3. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

U oblasti informacionih tehnologija Ured za reviziju provodi Strateški plan razvoja informacionih sistema za period 2016–2020. godine, koji je usvojio Koordinacioni odbor vrhovnih revizijskih institucija u BiH s ciljem iznalaženja adekvatnih IT rješenja za podršku procesima VRI. U Strateškom planu predviđena je implementacija softvera AMS za upravljanje procesom revizije.

Ured u okviru zajedničkog projekta sa VRI u BiH iznalazi rješenja za AMS. S tim u vezi VRI BiH je aplicirala za finansijska sredstva u okviru Strateškog planskog dokumenta za IPA II za oblast Demokratija i upravljanje za izradu sistema za upravljanje revizijom sve četiri vrhovne revizijske institucije. Finansijska sredstva u iznosu od cca 1.750.000 EUR odobrena su u 2020. godini i potpisana je finansijski sporazum između EU Komisije i Bosne i Hercegovine. U izvještajnoj godini Koordinacioni odbor VRI u BiH imenovao je radnu grupu za pripremu i realizaciju projekta AMS, sastavljenu od predstavnika sve četiri VRI.

Radna grupa je održala dva sastanka na kojima je usaglašeno da se od predstavnika EU Komisije traži razdvajanje projektnih zadataka od drugog učesnika u projektu MFT-a BiH zbog razlika u predmetu nabavke, kao i razdvajanje po fazama implementacije AMS-a (mapiranje procesa, nabavka izrade softvera i edukacija korisnika) zbog međusobne vremenske uslovlijenosti faza implementacije AMS-a. Prema raspoloživim informacijama, prvi zahtjev je odobren, a odobravanje razdvajanja po fazama je u toku. Nastavak aktivnosti na izradi projektnih zadataka i ostale aktivnosti na implementaciji slijede u 2023. godini. Dinamika njihovog provođenja bit će definisana akcionim planom projekta.

Implementacijom integralnog softverskog rješenja za upravljanje procesom revizije, osim boljeg kvaliteta revizije, osigurat će se bolje planiranje resursa u procesu revizije, kao i oslobođanje vremena revizorima za vršenje poslova koji donose novu vrijednost.

Do nabavke adekvatnog integralnog softverskog rješenja za podršku revizije koriste se parcijalna rješenja: za organizovanje i arhiviranje radne i elektronske dokumentacije subjekata revizije koriste se kolaboracijske platforme i resursi u „oblaku“, kao i funkcionalnosti operativnih sistema u lokalnoj IT infrastrukturi, internu izrađeni registar subjekata revizije, te baze preporuka finansijske revizije koje se redovno ažuriraju. Pripremljena je kolaboracijska platforma za novi revizijski ciklus i kreirane su nove biblioteke i folderi.

U budžetu izvještajne godine planirana su sredstva za nadogradnju IT infrastrukture s ciljem pripreme za implementaciju AMS-a, kao i zamjene amortizovane opreme. Nakon analize mogućih rješenja i dobiti od implementacije softvera za podršku procesu protokola i arhive, koje su provedene u prethodnoj godini, nije bilo dalnjih aktivnosti.

Radi osiguranja neprekidnosti i kvaliteta ključnih IT servisa, Odjeljenje za IT prati ažuriranje softvera operativnih sistema, servera i desktopa, postavlja centralizovane antivirusne zaštite, te administrira i pruža stručnu podršku zaposlenima. Za održavanje funkcionalnosti hardverskih i sistemskih komponenti angažuju se vanjske informatičke firme.

Pored ovih aktivnosti, u Odjeljenju za IT vrši se formatiranje i objava na internet-stranicu svih revizorskih izvještaja izrađenih u toku godine, medijskih saopćenja i drugih sadržaja.

Redovno se objavljaju sadržaji i informacije na intranet, vrše se elektronske pripreme za štampu revizorskih izvještaja, izvještaja o aktivnostima, planova i ostalih materijala.

6. SARADNJA I KOMUNIKACIJE

Na polju međunarodne i lokalne saradnje i komunikacija u toku 2022. godine Ured za reviziju nastojao je biti prisutan i učestvovati u svim važnim događajima koji imaju za cilj da povećaju javnu odgovornost i svijest o reviziji.

6.1 LOKALNA I MEĐUNARODNA SARADNJA

U skladu sa strateškim opredjeljenjima, Ured za reviziju uspostavio je saradnju s ekonomskim fakultetima Univerziteta u Sarajevu, Mostaru i Bihaću. Potpisani su **memorandumi o saradnji** s ovim fakultetima, kojima se uređuju međusobni ciljevi i saradnja, koji se zasnivaju na principima partnerstva, transparentnosti i međusobnog informisanja. U skladu s potpisanim memorandumom s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru, započeto je pružanje stručne prakse studentu u područnom uredu u Mostaru.

Predstavnici Ureda za reviziju (menadžment i revizorsko osoblje) učestvovali su i na brojnim događajima, te su na taj način nastojali biti prisutni u okruženju i doprinijeti važnim temama. Održani su brojni sastanci, neki u organizaciji Ureda, a neki u organizaciji trećih strana, a značajniji su izdvojeni u nastavku.

- ✓ Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru bio je domaćin IX Susreta katedri za računovodstvo ekonomskih fakulteta zemalja regije, koji su održani u julu 2022. godine. Tema susreta bila je „**Stanje i perspektive računovodstvene profesije u zemljama jugoistočne Evrope – Stabilnost u neizvjesnosti**“, u okviru koje je fokus bio na ulozi računovodstva i finansija u uslovima neizvjesnosti u kojima se nalazi globalna ekonomija i BiH. Skupu su prisustvovali profesori ekonomskih fakulteta iz BiH i zemalja regije, kao i predstavnici Ureda za reviziju. Žarište diskusije bilo je međunarodno iskustvo kreiranja nastavnog plana i programa posebne akademske obuke za revizore javnog sektora. Učešće na skupu bila je prva aktivnost koja se realizovala u okviru potписанog Memoranduma o saradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru.
- ✓ S ciljem unapređenja uticaja revizije javnog sektora u FBiH, veće implementacije preporuka i promovisanja principa otvorenosti i odgovornosti, predstavnici Ureda za reviziju učestvovali su na **Prvom kongresu javnog sektora** u Neumu, u septembru, koji je organizovala konsultantska kuća Revicon. Teme obuhvaćene kongresom bile su: poslovanje javnog sektora, interne finansijske kontrole i računovodstvo i revizija. U okviru sesije „Računovodstvo i revizija“ moderator i panelisti bili su predstavnici Ureda. Cilj sesije bilo je upoznavanje s radom Ureda, ključnim fazama finansijske i revizije učinka, te s najvažnijim nalazima revizije.
- ✓ Centri civilnih inicijativa, uz podršku Švedske ambasade, organizovali su panel diskusiju na temu: **Unapređenje javne revizije na lokalnom nivou**, koja je održana u decembru u Zenici, na kojoj je panelistica bila predstavnica Ureda za reviziju.

Po pitanju međunarodne saradnje, u toku godine predstavnici Ureda učestvovali su na:

- ✓ regionalnoj radionici „**Praćenje implementacije revizorskih preporuka**“ u Podgorici, koja je održana u martu u organizaciji Državne revizorske institucije Crne Gore, a uz podršku Vestminsterske fondacije za demokratiju. Učesnici regionalne konferencije bili su predstavnici vrhovnih revizijskih institucija iz Belgije, Bosne i Hercegovine, Kosova, Republike Albanije, Republike Slovenije, Sjeverne Makedonije i Velike Britanije. Osnovni cilj regionalne radionice bila je razmjena iskustava i najboljih praksi vrhovnih revizijskih institucija u praćenju revizijskih preporuka;
- ✓ seminaru na temu „**Finansijska kontrola u vrijeme digitalnih promjena – prevazilaženje internih i eksternih izazova**“, koji je organizovala Evropska organizacija regionalnih revizijskih institucija (EURORAI) u maju u Frankfurtu. Domaćin seminara bio je Revizorski sud regije Hessen iz Njemačke. Prisustvovalo je više od 90 učesnika iz revizijskih institucija koje su članice EURORAI-ja, a govornici su bili iz Austrije, Francuske, Njemačke, Norveške, Škotske, Španije i Švicarske. Održane su tri sesije s fokusom na interne i eksterne izazove digitalizacije i revizije koje su izvršene na temu digitalizacije;
- ✓ webinaru koji je organizovala Svjetska banka na temu „**Globalna praksa u reviziji lokalne samouprave**“. Webinaru su, pored predstavnice Ureda za reviziju i predstavnika Svjetske banke, prisustvovali predstavnici članica EUROSAC Task Force on Municipality Audit – EUROSAC Radne grupe za reviziju općina (EUROSAC TFMA), predstavnici državnih revizijskih institucija Libije i Tunisa i drugi. Diskutovano je o značaju decentralizacije i ulozi eksterne revizije u jačanju sistema odgovornosti lokalnih vlasti, razmijenjena su iskustva o unapređenju procesa revizije jedinica lokalne samouprave i koordinaciji aktivnosti različitih javnih institucija;
- ✓ studijskoj posjeti institucijama Republike Austrije, koju je organizovala Agencija Ujedinjenih naroda za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN WOMEN) u okviru regionalnog projekta UN Women „Transformativno finansiranje za rodnu ravnopravnost ka transparentnijem, inkluzivnijem i odgovornijem upravljanju na Zapadnom Balkanu“ (2020–2024);
- ✓ seminaru „**Digitalizacija pružanja javnih usluga i administracije u općinama**“ i **Šestom godišnjem sastanku EUROSAC TFMA – EUROSAC Radne grupe za reviziju općina**, u Vilniusu (Litvanija) u oktobru, u organizaciji VRI Republike Litvanije. Događaju je prisustvovalo preko 100 predstavnika iz 27 evropskih vrhovnih revizijskih institucija i drugih relevantnih organizacija. Na seminaru, o digitalnoj tranziciji evropskih lokalnih i regionalnih vlasti, ključnim pokretačima i tehnologijama u nastajanju, te inteligentnim uslugama govorile su predstavnice Vijeća evropskih općina i regija (CEMR), Udruženja općina i regija Finske, te Grada Vilniusa. Panel-diskusija održana je na temu „Digitalizacija javnih usluga u općinama: Da li je više izazov ili mogućnost za rast“, nakon koje su uslijedile radionice o studijama slučaja i primjerima dobre prakse, grupne diskusije i prezentacija rezultata diskusija.

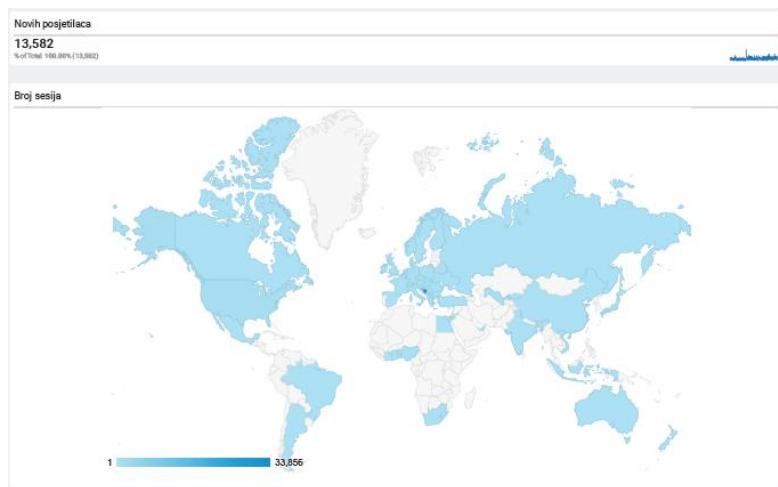
Na Šestom godišnjem sastanku EUROSAY TFMA prezentirani su rezultati okončanih aktivnosti, kao i aktivnosti koje su u toku. Održane su diskusije i predložene nove aktivnosti za Nacrt plana rada za 2023. godinu;

- ✓ **XI Kongresu i Generalnoj skupštini EURORAI-ja** na Palma de Majorki, Španija, u organizaciji Ureda za reviziju Balearskih otoka i Generalnog sekretarijata EURORAI-ja u oktobru 2022. godine. Kongres je prisustvovalo više od 90 učesnika iz revizijskih institucija iz 13 zemalja članica EURORAI-ja. Kongres je održan u tri sesije, i to finansijska kontrola i evaluacija zdravstvenih politika, revizija bolnica i revizije učinka u sektoru javnog zdravstva, a panelisti su bili iz Austrije, Francuske, Njemačke, Škotske, Španije i Velsa;
- ✓ **XXIV Međunarodnom kongresu vrhovnih revizijskih institucija (INCOSAI)** u Rio de Žaneiru, u organizaciji brazilskog Federalnog računskog suda (TCU) u novembru 2022. godine. Kongres je okupio preko 700 učesnika iz 196 zemalja članica INTOSAI-ja i drugih međunarodnih organizacija. U okviru Kongresa održana je 76. sjednica Upravnog odbora, opće plenarne sjednice, sastanci Komiteta za profesionalne standarde, Komiteta za izgradnju kapaciteta i Komiteta za razmjenu znanja;
- ✓ sastanku u Sarajevu, u julu, sa Državnom revizorskom institucijom Crne Gore povodom potpisivanja **Memoranduma o saradnji za provođenje paralelne revizije učinka o temi „Upravljanje riječama“**.

6.1. EKSTERNA KOMUNIKACIJA

Javnost je bila blagovremeno upoznata s revizorskim izvještajima, koji su bili propraćeni saopćenjima. Posebno u periodu objave revizorskih izvještaja, mediji su pokazali veliko interesovanje za nalaze revizije, a članci su arhivirani na intranetu Ureda.

Posjećenost internet-stranice Ureda tokom 2022. godine bila je izuzetno dobra, sa prosječno **1.198,3** novih posjetilaca mjesečno i **13.582** ukupno u godini, što je povećanje u odnosu na prethodnu godinu. Ukupan broj sesija tokom godine također je povećan i iznosio je **33.856** širom svijeta, što je prikazano na mapi u nastavku.

Izvještaj o posjećenosti za 2022., izvor: Google analytics

Tokom godine kontinuirano je vršena nadogradnja i obogaćivanje internet-stranice Ureda. Postavljena su brojna saopćenja za javnost, informacije o održanim seminarima, diskusijama i saradnji s drugim međunarodnim organizacijama (INTOSAI, EUROSAI). Značajniji medijski prilozi o objavljenim izvještajima postavljeni su odjeljku „Ured u medijima“.

6.1.1. UPITNIK SUBJEKATA FINANSIJSKE REVIZIJE

Provedena je četvrta godišnja anketa subjekata revizije radi poboljšanja komunikacije i kvaliteta revizijskog rada. Upitnik je poslat svim subjektima koji su bili predmetom finansijske revizije za 2021. godinu. Pored pitanja o provođenju revizija, komunikaciji i jasnoći datih preporuka, tražene su sugestije za poboljšanje. **Odgovori na upitnik pokazali su da su subjekti revizije zadovoljni načinom komunikacije i provođenjem revizije.** Date su i određene sugestije koje će se uzeti u obzir u narednom ciklusu.

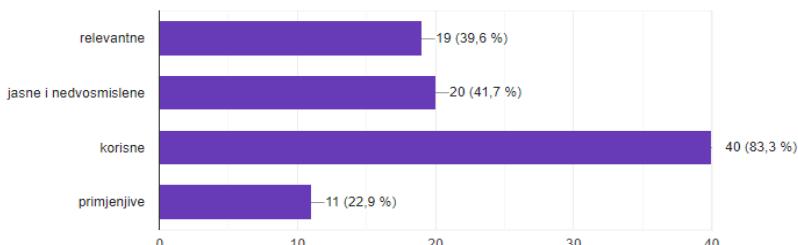
4. Da li je revizija izvršena: (odaberite sve opcije koje su relevantne)

49 odgovora

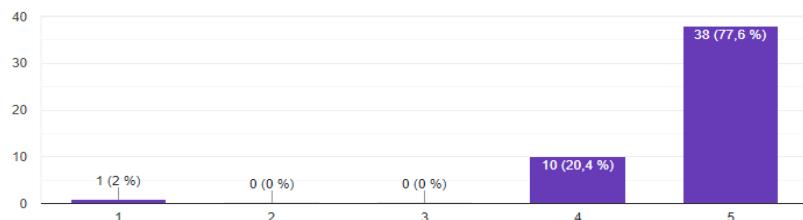
9. Da li su date preporuke u izještaju?

48 odgovora

12. Da li je revizorski tim pokazao dovoljno stručnosti, znanja i kompetencija?

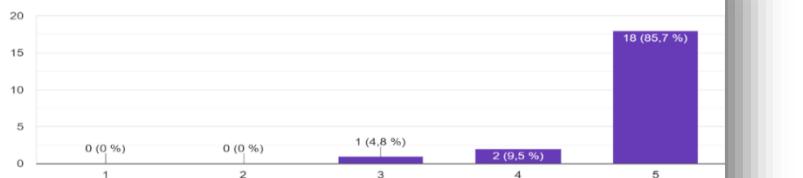
49 odgovora

6.1.2. UPITNIK SUBJEKATA REVIZIJE UČINKA

Provedena je druga anketa subjekata revizije učinka radi poboljšanja komunikacije i kvaliteta revizijskog rada. Anekтирanje je izvršeno na uzroku subjekata koji su u 2022. godini obuhvaćeni revizijama učinka i praćenjem realizacije preporuka. Upitnici su dostavljeni na ukupno 45 subjekata (26 obuhvaćenih revizijama i 19 obuhvaćenih praćenjem realizacije preporuka). Odgovore je dostavilo 25 subjekata. Pored pitanja o provođenju revizija, komunikaciji i jasnoći datih preporuka, tražene su sugestije za poboljšanje. Odgovori na upitnik pokazali su da su subjekti revizije generalno zadovoljni načinom komunikacije i provođenjem revizije.

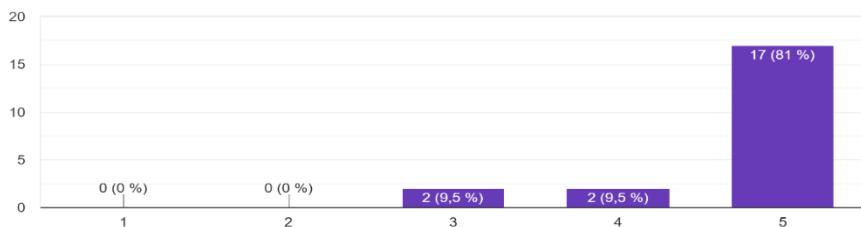
3. Ocijenite profesionalnost i kvalitetu komunikacije sa revizorima tokom obavljanja revizije :

21 odgovor

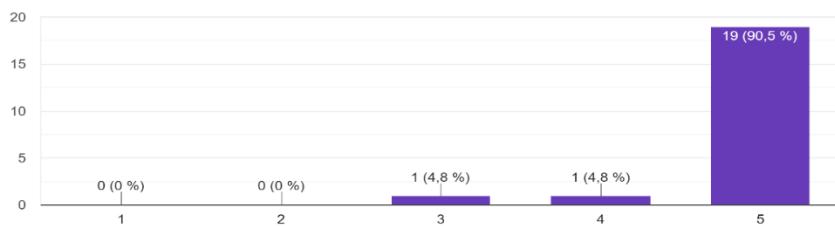

10. Da li je izvještaj o reviziji jasan i razumljiv?

21 odgovor

11. Da li je revizija provedena objektivno i da li je bila zasnovana na relevantnim revizorskim dokazima?

21 odgovor

3. Da li je praćenje realizacije preporuka izvršeno: (odaberite opcije koje su relevantne)

11 odgovora

7. KOORDINACIONI ODBOR VRHOVNIH INSTITUCIJA ZA REVIZIJU

Koordinacioni odbor vrhovnih institucija za reviziju,²² koji čine generalni revizori i zamjenici tri vrhovne revizijske institucije u BiH,²³ tokom 2022. godine nastavio je s poslovima iz svoje nadležnosti.²⁴

Održavani su zajednički sastanci i sjednice u sjedištima VRI, odnosno u Sarajevu, Mostaru, Banjoj Luci, Brčkom i Bihaću, i na taj način koordinirane su aktivnosti revizijskih ureda u Bosni i Hercegovini.

U 2022. godini donesen je Plan rada i održano osam sjednica Koordinacionog odbora, na kojima su, između ostalog:

- ✓ razmatrani zapisnici sa sjednica,
- ✓ razmjenjivana iskustva u provođenju revizija,
- ✓ razmatrani izazovi u radu i način njihovog prevazilaženja,
- ✓ razmatrane zajedničke obuke na nivou Koordinacionog odbora,
- ✓ utvrđivane teme i dinamika aktivnosti radnih grupa Koordinacionog odbora,
- ✓ podneseni izvještaji sa međunarodnih aktivnosti, te je razgovarano o novitetima u revizijskoj praksi.

²² U dalnjem tekstu: Koordinacioni odbor

²³ Ured za reviziju institucija BiH, Ured za reviziju institucija u FBiH i Kancelarija za reviziju javnog sektora Republike Srpske. Kancelarija za reviziju Brčko distrikta BiH je pridružena članica.

²⁴ Nadležnosti Koordinacionog odbora su:

- a) uspostavljanje konzistentnih vodiča i uputstava zasnovanih na INTOSAI revizijskim standardima;
- b) razmjena profesionalnih iskustava i težnja ka osiguranju konzistentnog kvaliteta revizije;
- c) organizacija i koordinacija razvojnih aktivnosti sva tri ureda za reviziju;
- d) dodjeljivanje revizijske odgovornosti za zajedničke aktivnosti;
- e) određivanje zastupanja u međunarodnim tijelima.

8. REZIME

U ovom Izvještaju dat je uvid u rad Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine tokom 2022. godine. O radu Ureda javnost je bila kontinuirano i blagovremeno upoznata.

Tokom godine započeta je realizacija plana revizija za 2022/2023, uvedeni su noviteti u radu – sve to kako bi Ured demonstrirao svoju relevantnost i pokrenuo promjene u životima građanki i građana.

U narednoj godini nastaviti ćemo biti predani ostvarenju planiranih ciljeva kako bismo demonstrirali važnost za građane u skladu s INTOSAI-jevim principima i smjernicama.

Broj: 04-04-1-757/23

Sarajevo, 28. 2. 2023. godine

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić, s. r.